

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (třetího senátu)

6. února 2014 *

„Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Trhy s cínovými tepelnými stabilizátory a tepelnými stabilizátory ESBO/estery — Rozhodnutí konstatující dva případy porušení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP — Poradenský podnik nepůsobící na dotčených trzích — Pokuty — Návrh na zrušení — Pojem ‚podnik‘ — Zásada legality trestných činů a trestů — Doba trvání protiprávního jednání — Promlčení — Délka správního řízení — Přiměřená lhůta — Právo na obhajobu — Opožděná informace o vyšetřování — Strop ve výši 10 % obratu — Sankce uložená za dvě protiprávní jednání v jediném rozhodnutí — Pojem ‚jediné protiprávní jednání‘ — Návrh na změnu — Částka pokut — Délka protiprávního jednání — Délka správního řízení — Pokyny pro výpočet pokut z roku 2006 — Hodnota tržeb — Symbolická pokuta — Pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci“

Ve věci T-27/10,

AC-Treuhand AG, se sídlem v Curychu (Švýcarsko), zastoupená C. Steinlem a I. Bodensteinem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené F. Ronkes Agerbeekem a R. Sauerem, jako zmocněnci, ve spolupráci s A. Böhlkem, advokátem,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise ze dne 11. listopadu 2009 v řízení podle článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/38.589 – Tepelné stabilizátory) nebo, podpůrně, návrh na snížení částky uložených pokut,

TRIBUNÁL (třetí senát),

ve složení O. Czúcz, předseda, I. Labucka (zpravodajka) a D. Gratsias, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: C. Kristensen, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 18. září 2012,

vydává tento

* Jednací jazyk: němčina.

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

- 1 Projednávaná věc se týká rozhodnutí Komise ze dne 11. listopadu 2009 v řízení podle článku 81 Smlouvy o ES a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/38.589 – Tepelné stabilizátory) (dále jen „napadené rozhodnutí“; shrnutí zveřejněno v Úř. věst. 2010, C 307, s. 9).
- 2 Komise Evropských společenství v napadeném rozhodnutí konstatovala, že několik podniků porušilo článek 81 ES a článek 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (dále jen „EHP“), když se na území pokrývajícím EHP účastnilo dvou souborů protisoutěžních dohod a jednání ve vzájemné shodě, které se týkaly odvětví cínových stabilizátorů a odvětví epoxidovaného oleje ze sójových bobů a esterů (dále jen odvětví ESBO/esterů).
- 3 Napadené rozhodnutí konstatuje existenci dvou případů protiprávního jednání týkajících se dvou kategorií tepelných stabilizátorů; jde o výrobky, které jsou přidávány k základním výrobkům na bázi polyvinylchloridu (PVC) za účelem zlepšení jejich tepelné odolnosti (bod 3 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 4 Podle článku 1 napadeného rozhodnutí každý z těchto případů protiprávního jednání spočíval ve stanovení cen, rozdělení trhů prostřednictvím prodejních kvót, rozdělení zákazníků a výměně citlivých obchodních informací, a to zejména o zákaznících, produkci a prodejích.
- 5 Napadené rozhodnutí stanoví, že se dotyčné podniky protiprávního jednání účastnily v průběhu různých období od 24. února 1987 do 21. března 2000 v případě cínových stabilizátorů, a v období od 11. září 1991 do 26. září 2000 v případě odvětví ESBO/esterů.
- 6 Žalobkyně, společnost AC-Treuhand AG, jejíž hlavní sídlo se nachází v Curychu (Švýcarsko), je poradenskou společností, která nabízí „vnitrostátním a mezinárodním sdružením a zájmovým skupinám úplný sortiment služeb na míru“, a z napadeného rozhodnutí rovněž vyplývá, že tato společnost svoje služby popisuje takto: „řízení a správa švýcarských a mezinárodních profesních sdružení, jakož i federací a neziskových organizací; sběr, zpracování a využívání údajů o trhu; prezentace statistik o trzích, kontrola údajů předávaných účastníky“ (bod 66 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 7 Žalobkyně byla založena v listopadu 1993 a byla zapsána do obchodního rejstříku dne 28. prosince 1993 v návaznosti na nabytí vedením jedné z divizí Fides Trust AG (dále jen „Fides“). Před tímto nabytím byly činnosti žalobkyně vykonávány společností Fides. Žalobkyně se stejnými zaměstnanci nadále poskytovala stejné služby svým členům a byla vázána stejnými povinnostmi (bod 67 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 8 Společnost Fides a žalobkyně v letech 1987 a 2000 zorganizovaly řadu setkání (přibližně 160), která se týkala kartelů, jež byla předmětem napadeného rozhodnutí (dále jen „setkání společnosti Fides“ a „setkání společnosti AC-Treuhand“) (body 68 a 111 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 9 Pro společnost Fides a později pro žalobkyni „organizoval“ dotčená setkání po celou dobu trvání protiprávního jednání pan S. (bod 68 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 10 Podle napadeného rozhodnutí je žalobkyně zodpovědná za to, že měla zásadní a obdobnou úlohu ve dvou dotčených případech protiprávního jednání, když pro účastníky kartelu za úplatu organizovala setkání, na kterých se aktivně podílela a účastnila se jich, shromažďovala a poskytovala účastníkům

údaje o prodejkách na dotčených trzích, nabízela zprostředkování v případě napětí mezi dotčnými podniky a motivovala účastníky k nalezení kompromisu (body 108 až 129, 356 až 359, 380 až 387, 668, 669 a 744 až 753 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 11 Šetření, které vedlo k přijetí napadeného rozhodnutí, bylo zahájeno poté, co společnost Chemtura dne 26. listopadu 2002 podala žádost o ochranu na základě oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2002, C 45, s. 3; Zvl. vyd. 08/02, s. 155) (body 79 a 80 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 12 Komise ve dnech 12. a 13. února 2003 provedla kontroly v prostorách společností CECA (Francie), Baerlocher (Německo, Francie, Itálie a Spojené království), Reagens (Itálie), Akcros (Spojené království) a Rohm & Haas (Francie) na základě čl. 14 odst. 3 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3).
- 13 Během kontroly ve společnosti Akcros zástupci této společnosti úředníkům Komise sdělili, že se na některé dokumenty vztahuje ochrana důvěrnosti informací sdělených mezi advokáty a klienty (bod 81 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Vymáhání této ochrany se poté stalo předmětem soudních řízení zahájených 11. dubna a 4. července 2003 před Tribunálem, ve kterých byl vydán rozsudek Tribunálu ze dne 17. září 2007, Akzo Nobel Chemicals a Akrcos Chemicals v. Komise (T-125/03 a T-253/03, Sb. rozh. II-3523), kterým byly žaloby zamítnuty (body 84 až 90 odůvodnění napadeného rozhodnutí) (dále jen „soudní řízení ve věci Akzo“).
- 14 Komise dne 8. října 2007 a několikrát v průběhu roku 2008 zaslala zúčastněným podnikům žádosti o informace na základě článku 18 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) (body 91 a 92 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 15 Jedna z prvních žádostí o informace ze dne 8. října 2007 byla určena žalobkyni (dále jen „žádost z 8. října 2007“).
- 16 Žalobkyně odmítla odpovědět na žádost Komise ze dne 5. června 2008, pokud jde o její celosvětový obrat, a v odpovědi na dodatečnou žádost o informace se omezila na odkaz na svou odpověď Komisi ve věci, ve které bylo vydáno rozhodnutí Komise 2005/349/ES ze dne 10. prosince 2003 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHS (věc COMP/E-2/37.857 – Organické peroxidy) (Úř. věst. 2005, L 110, s. 44) (dále jen „věc Organické peroxidy“).
- 17 Komise dne 17. května 2009 přijala oznámení námitek, které dne 18. března 2009 předala několika společnostem, mezi nimi žalobkyni (bod 95 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 18 Žalobkyně odpověděla na oznámení námitek dopisem ze dne 25. května 2009.
- 19 Dne 11. listopadu 2009 Komise přijala napadené rozhodnutí.
- 20 Podle článku 1 napadeného rozhodnutí je žalobkyně odpovědná za svou účast na protiprávním jednání týkajícím se cínových stabilizátorů v období od 1. prosince 1993 do 21. března 2000 a za účast na protiprávním jednání týkajícím se odvětví ESBO/esterů v období od 1. prosince 1993 do 26. září 2000.
- 21 Pokud jde o pravomoc uložit žalobkyni pokuty za výše uvedená protiprávní jednání, Komise odmítla argumenty uplatněné dotčnými podniky, podle kterých se pozastavení vyplývající ze soudního řízení ve věci Akzo podle čl. 25 odst. 6 nařízení č. 1/2003 vztahuje pouze na účastníky uvedeného řízení, tedy na společnosti Akzo Nobel Chemicals Ltd a Akcros Chemicals Ltd. Komise totiž byla toho

názoru, že uvedené pozastavení mělo účinek *erga omnes*, takže se běh promlčení pozastavil ve vztahu ke všem vyšetřovaným podnikům, včetně žalobkyně (body 672 až 682 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

22 Komise rovněž uvedla, že Tribunál potvrdil, že poradenská společnost, která se úmyslně podílela na kartelu, mohla být odpovědná jakožto spolupachatel protiprávního jednání (rozsudek Tribunálu ze dne 8. července 2008, Treuhand v. Komise, T-99/04, Sb. rozh. s. II-1501, dále jen „rozsudek AC-Treuhand I“).

23 Za účelem stanovení pokut Komise použila pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2, dále jen „pokyny z roku 2006“).

24 Článek 2 napadeného rozhodnutí zní:

„Z důvodu protiprávního jednání v odvětví cínových stabilizátorů se ukládají tyto pokuty:

[...]

17) AC-Treuhand uhradí 174 000 eur;

[...]

Z důvodu protiprávního jednání v odvětví [...] ESBO/esterů se ukládají tyto pokuty:

[...]

38) AC-Treuhand uhradí 174 000 eur;

[...]“

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

25 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 27. ledna 2010 podala žalobkyně projednávanou žalobu.

26 Dopisy došlými kanceláři Tribunálu dne 12. července 2011 Komise oznámila, že ve světle rozsudku Soudního dvora ze dne 29. března 2011, ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další (C-201/09 P a C-216/09 P, Sb. rozh. s. I-2239) bere zpět své argumenty, podle kterých mělo pozastavení promlčecí lhůty na základě čl. 25 odst. 6 nařízení č. 1/2003 v soudním řízení ve věci Akzo účinek *erga omnes*, a to včetně žalobkyně; tuto skutečnost vzal Tribunál na vědomí.

27 Na základě zprávy soudce zpravodaje Tribunál (třetí senát) rozhodl o zahájení ústní části řízení a v rámci organizačních procesních opatření vyzval účastnice řízení, aby odpověděly na otázky. Účastnice řízení této žádosti vyhověly ve stanovené lhůtě.

28 Řeči účastnic řízení a odpovědi na otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání konaném dne 18. září 2012.

29 Tribunál při jednání vyzval žalobkyni, aby poskytla svůj obrat za rok 2011. Žalobkyně této žádosti vyhověla ve stanovené lhůtě a Tribunál poté vyzval Komisi k předložení případných vyjádření k uvedenému dokumentu. Tato vyjádření byla předložena ve stanovené lhůtě.

30 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:

- zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž se jí týká;
- podpůrně snížil částku pokut, které jí byly uloženy;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

31 Komise navrhuje, aby Tribunál:

- zamítl žalobu v plném rozsahu;
- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

- 32 Žalobkyně se na podporu své žaloby dovolává devíti žalobních důvodů; některé z nich jsou uplatňovány na podporu jejích návrhových žádání směřujících ke zrušení napadeného rozhodnutí a další na podporu návrhových žádání uplatněných podpůrně, která mají za cíl změnu napadeného rozhodnutí, pokud jde o výši pokut.
- 33 V rámci svého devátého žalobního důvodu uplatněného v žalobě žalobkyně tvrdí, že jí rozhodnutí nebylo řádně oznámeno.
- 34 Žalobkyně nicméně při jednání potvrdila zpětvzetí svého žalobního důvodu vycházejícího z nesrovnalosti v oznámení napadeného rozhodnutí, jak bylo v tomto ohledu uvedeno v její písemné odpovědi na jednu z otázek Tribunálu; Tribunál vzal tuto skutečnost na vědomí.
- 35 V důsledku toho není nadále namístě rozhodovat o devátém žalobním důvodu žalobkyně.

K žalobním důvodům uplatňovaným za účelem zrušení napadeného rozhodnutí

- 36 Za účelem zrušení napadeného rozhodnutí žalobkyně vznášá čtyři žalobní důvody, jakož i první části pátého žalobního důvodu, které vycházejí zaprvé z porušení článku 81 ES, jakož i zásady legality trestných činů a trestů (třetí žalobní důvod); zadruhé z promlčení práva Komise uložit pokuty na základě čl. 25 odst. 5 nařízení č. 1/2003 (druhý žalobní důvod); zatřetí z porušení práva na obhajobu z důvodu opožděného informování o vyšetřování, které vůči ní bylo zahájeno (osmý žalobní důvod); začtvrté z porušení zásady přiměřené délky řízení z důvodu délky správního řízení (sedmý žalobní důvod) a zapáté z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 (první část šestého žalobního důvodu).

Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení článku 81 ES, jakož i zásady legality trestných činů a trestů

- 37 Žalobkyně v rámci svého třetího žalobního důvodu, který je třeba zkoumat nejdříve, tvrdí, že Komise porušila článek 81 ES, jelikož se žalobkyně nepodílela na dohodě ve smyslu tohoto ustanovení, jež se týká pouze podniků, které uzavřely dohodu omezující hospodářskou soutěž nebo se podílely na jednání ve vzájemné shodě, ale nikoliv podniků, které se omezují na organizování setkání nebo poskytování služeb v rámci protisoutěžních dohod.
- 38 Žalobkyně uzavřela dohodu, jejímž předmětem nebylo narušování hospodářské soutěže, nýbrž poskytování služeb, takže na tuto dohodu se článek 81 ES nevztahuje.

- 39 Podle žalobkyně jí tudíž Komise nemohla uložit sankci za jednání, na které se článek 81 ES nevztahuje, a tím, že tak učinila, porušila zásadu legality trestných činů a trestů, která je zakotvena v čl. 7 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 a v článku 49 Listiny základních svobod Evropské unie, vyhlášené dne 7. prosince 2000 v Nice (Úř. věst. C 364, s. 1).
- 40 Žalobkyně kromě toho tvrdí, že i za předpokladu, že by se na její jednání vztahoval článek 81 ES, napadené rozhodnutí přesto porušuje zásadu legality trestných činů a trestů v tom smyslu, že extenzivní výklad článku 81 ES Komisí nemohla žalobkyně s ohledem na judikaturu Soudního dvora a praxi Komise v době vytykánych skutkových okolností předvídat.
- 41 Žalobkyně mimoto tvrdí, že nepředvídatelná povaha použití článku 81 ES je v projednávané věci o to závažnější, že Komise neuložila symbolickou pokutu jako ve věci Organické peroxidy, ale dvakrát uložila nejvyšší možnou pokutu.
- 42 Komise navrhuje zamítnutí třetího žalobního důvodu zejména na základě rozsudku AC-Treuhand I.
- 43 V tomto ohledu postačí připomenout, že Tribunál již ve věci, která se ostatně týkala i žalobkyně, rozhodl, že se článek 81 ES mohl za okolností projednávané věci použít na jednání takového podniku, jako je žalobkyně (rozsudek AC-Treuhand I, body 112 až 138).
- 44 Tribunál v rozsudku AC-Treuhand I rovněž rozhodl, že každý podnik, který se dopustil koluzního jednání, včetně poradenských podniků, které nejsou činné na relevantním trhu dotčeném omezením hospodářské soutěže, jako žalobkyně v projednávané věci, mohl rozumně předvídat, že zákaz stanovený v čl. 81 odst. 1 ES je na něj v zásadě použitelný, jelikož tento podnik nemohl nevědět nebo mohl být srozuměn s tím, že rozhodovací praxe Komise a dosavadní judikatura Společenství již stanoví dostatečně jasný a přesný základ pro výslovné uznání odpovědnosti poradenského podniku za porušení čl. 81 odst. 1 ES, pokud tento podnik aktivně a vědomě přispívá ke kartelové dohodě mezi výrobci činnými na trhu odlišném od trhu, na kterém sám působí (rozsudek AC-Treuhand I, bod 150).
- 45 V důsledku toho argumenty, které uplatňuje žalobkyně, podle nichž je použití článku 81 ES v projednávané věci v rozporu se zásadou legality trestných činů a trestů a výklad tohoto ustanovení Komisí v napadeném rozhodnutí má nepředvídatelnou povahu, nemohou obstát.
- 46 Toto posouzení nemůže být zpochybněno argumentem, který žalobkyně dovozuje ze skutečnosti, že Komise jí v napadeném rozhodnutí neuložila symbolickou pokutu, nýbrž dvakrát nejvyšší možnou pokutu; tento argument má sám o sobě za cíl zpochybnění nikoliv legality napadeného rozhodnutí, ale částky uložených pokut za účelem změny napadeného rozhodnutí, takže pokud jde o podporu návrhových žádání směřujících ke zrušení napadeného rozhodnutí, je tento argument neúčinný a musí být připojen k analýze čtvrtého žalobního důvodu směřujícího ke změně rozhodnutí.
- 47 V důsledku toho je třeba zamítnout třetí žalobní důvod, který žalobkyně uplatnila za účelem zrušení napadeného rozhodnutí.

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z promlčení pravomoci Komise uložit pokuty

- 48 V rámci svého druhého žalobního důvodu uplatněného na podporu návrhových žádání směřujících ke zrušení napadeného rozhodnutí žalobkyně tvrdí, že Komise neprokázala, že protiprávní jednání trvala až do 11. listopadu 1999.
- 49 Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí bylo přijato dne 11. listopadu 2009, byla pravomoc Komise uložit pokuty k tomuto datu promlčena na základě čl. 25 odst. 5 nařízení č. 1/2003.

- 50 Podle žalobkyně se protiprávní skutečnosti začaly chýlit ke konci od roku 1996 a skončily „v polovině roku 1999“ nebo „v průběhu léta roku 1999“, podle formulací uvedených v jejích písemnostech.
- 51 Žalobkyně na podporu tohoto žalobního důvodu zpochybňuje průkaznost skutečností uvedených Komisí v napadeném rozhodnutí.
- 52 Dovolává se rovněž prohlášení ze dne 20. května 2009 jednoho ze svých bývalých spolupracovníků, pana S. (dále jen „prohlášení pana S.“), který „organizoval“ setkání společnosti Fides a později setkání společnosti AC-Treuhand; toto prohlášení, zopakované pod přísahou dne 17. ledna 2010, žalobkyně oznámila Komisi v odpovědi na oznámení námitek a bylo účastnicemi řízení v projednávané věci vloženo do spisu.
- 53 Skutečnosti, které z něj vyplývají a prokazují skončení protiprávního jednání „nejpozději v polovině roku 1999“, byly podpořeny prohlášeními a důkazy ostatních podniků uvedenými ve spisu.
- 54 Žalobkyně, majíc za to, že k promlčení došlo 11. listopadu 2009, tvrdí, že Komise navíc neměla legitimní zájem na konstatování protiprávního jednání. Komise tuto argumentaci žalobkyně odmítá a tvrdí, že právně dostačujícím způsobem prokázala, že protiprávní jednání trvalo i po 11. listopadu 1999, takže její pravomoc uložit pokuty nebyla promlčena, a nemusela tudíž prokazovat legitimní zájem na konstatování protiprávního jednání.

– Připomenutí relevantní judikatury

- 55 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Komise je ohledně provádění důkazů o protiprávním jednání porušujícím čl. 81 odst. 1 ES povinna prokázat protiprávní jednání, která zjistila, a předložit řádné důkazy, které právně dostačujícím způsobem prokazují existenci skutečností zakládajících protiprávní jednání (rozsudky Soudního dvora ze dne 17. prosince 1998, Baustahlgewebe v. Komise, C-185/95 P, Recueil, s. I-8417, bod 58; ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, s. I-4125, bod 86, a ze dne 6. ledna 2004, BAI a Komise v. Bayer, C-2/01 P a C-3/01 P, Recueil, s. I-23, bod 62).
- 56 Je rovněž nezbytné, aby Komise za účelem odůvodnění pevného přesvědčení, že došlo k protiprávnímu jednání, uvedla přesné a shodující se důkazy (viz rozsudek Tribunálu ze dne 8. července 2004, JFE Engineering a další v. Komise, T-67/00, T-68/00, T-71/00 a T-78/00, Sb. rozh. s. II-2507, bod 179 a citovaná judikatura).
- 57 Je pravda, že pokud Komise konstatuje porušení pravidel hospodářské soutěže na základě předpokladu, že zjištěné skutkové okolnosti nelze vysvětlit jinak než existencí protisoutěžního jednání, zruší unijní soud předmětné rozhodnutí, předloží-li dotyčné podniky argumentaci, která poskytuje jiné vysvětlení skutkových okolností zjištěných Komisí, a umožňuje tak nahradit vysvětlení skutkových okolností, na základě kterého Komise konstatovala existenci protiprávního jednání, jiným přijatelným vysvětlením. V takovém případě totiž nelze mít za to, že Komise předložila důkaz o existenci protiprávního jednání porušujícího právo hospodářské soutěže (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 28. března 1984, Compagnie royale asturienne des mines a Rheinzink v. Komise, 29/83 a 30/83, Recueil, s. 1679, bod 16, a ze dne 31. března 1993, Ahlström Osakeyhtiö a další v. Komise, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 a C-125/85 až C-129/85, Recueil, s. I-1307, body 126 a 127).
- 58 Z judikatury nicméně rovněž vyplývá, že těmito kritériím nemusí, se zřetelem na každý prvek protiprávního jednání, nezbytně odpovídat každý z důkazů předložených Komisí, neboť stačí, když tomuto požadavku odpovídá soubor nepřímých důkazů, kterého se orgán dovolává, jako celek (výše uvedený rozsudek Tribunálu JFE Engineering a další v. Komise, bod 180, a rozsudek Tribunálu ze dne 8. července 2008, Lafarge v. Komise, T-54/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, body 56 a 271).

- 59 Rovněž je třeba konstatovat, že vzhledem k tomu, že zákaz účasti na protisoutěžních jednáních a dohodách, stejně jako postihy, které mohou být pachatelům uloženy, jsou velmi dobře známe, je běžné, že činnosti spojené s takovými jednáními a dohodami probíhají tajně, jednání jsou utajovaná, často se uskutečňují ve třetích státech a s nimi související dokumentace je omezena na minimum (rozsudek Soudního dvora ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další, v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123, bod 55).
- 60 I když dále Komise objeví písemnosti výslovně prokazující protiprávní kontakty mezi subjekty, jako jsou zápisy z jednání, jsou obvykle útržkové a rozptýlené, takže se často ukazuje jako nezbytné rekonstruovat některé podrobnosti dedukcí (výše uvedený rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 56).
- 61 Proto ve většině případů musí být existence protisoutěžního jednání nebo dohody vyvozena z určitého počtu shodujících se skutečností a nepřímých důkazů, které jako celek mohou představovat, pokud neexistuje jiné logické vysvětlení, důkaz porušení pravidel hospodářské soutěže (výše uvedený rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 57).
- 62 Z judikatury mimoto vyplývá, že vyžaduje, aby se Komise, pokud neexistují důkazy, které mohou přímo prokázat celou dobu trvání protiprávního jednání, opřela alespoň o důkazy vztahující se k časově dostatečně blízkým skutkovým okolnostem tak, aby bylo možné důvodně připustit, že toto protiprávní jednání trvalo nepřetržitě mezi dvěma konkrétními daty (viz rozsudky Tribunálu ze dne 7. července 1994, Dunlop Slazenger v. Komise, T-43/92, Recueil, s. II-441, bod 79, a ze dne 5. října 2011, Romana Tabacchi v. Komise, T-11/06, Sb. rozh. s. II-6681, bod 132).
- 63 Soudní dvůr také určil, že pokud mohla Komise prokázat, že se určitý podnik účastnil zjevně protisoutěžních setkání podniků, mohl Tribunál správně konstatovat, že je na uvedeném podniku, aby poskytl jiné vysvětlení obsahu těchto schůzek. Tribunál se tím nedopustil neoprávněného obrácení důkazního břemene ani neporušil presumpci nevinny (rozsudek Soudního dvora ze dne 8. července 1999, Montecatini v. Komise, C-235/92 P, Recueil, s. I-4539, bod 181).
- 64 Stejně tak, vychází-li Komise z důkazů, které v zásadě dostatečně prokazují existenci protiprávního jednání, nepostačuje, aby dotyčný podnik tvrdil, že případně došlo k okolnosti, která by mohla ovlivnit průkaznost těchto důkazů, k tomu, aby na Komisi přenesl povinnost prokázat, že tato okolnost nemohla mít vliv na jejich průkaznost. Naopak, s výjimkou případu, kdy dotyčný podnik nemůže takový důkaz předložit z důvodu chování samotné Komise, je tento podnik povinen právně dostačujícím způsobem prokázat existenci okolnosti, které se dovolává, a že tato okolnost zpochybňuje průkaznost důkazů, z nichž Komise vychází (rozsudek Tribunálu ze dne 15. prosince 2010, E.ON Energie v. Komise, T-141/08, Sb. rozh. s. II-5761, bod 56).
- 65 Právě ve světle těchto úvah je třeba ověřit, zda Komise v napadeném rozhodnutí právně dostačujícím způsobem prokázala, že protiprávní jednání trvalo alespoň do 11. listopadu 1999.
- K době trvání protiprávního jednání
- 66 V projednávané věci je třeba úvodem připomenout, že Komise v napadeném rozhodnutí konstatovala, že protiprávní jednání trvalo, zejména ve formě setkání zúčastněných podniků ve Švýcarsku, až do 21. března 2000, pokud jde o protiprávní jednání týkající se cínových stabilizátorů, a do 26. září 2000, pokud jde o protiprávní jednání týkající se odvětví ESBO/esterů (bod 100 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 67 Komise byla rovněž toho názoru, že „u značného počtu setkání [...] existují přímé a aktuální důkazy o tom, že účastníci [...] měli pravidelná jednání s protisoutěžním cílem“ (bod 137 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 68 Žalobkyně přitom v podstatě tvrdí, že Komise na základě věcných důkazů s dostatečnou průkazností neprokázala existenci protiprávního jednání, tedy to, že setkání v rámci AC-Treuhand, která se uskutečnila po 11. listopadu 1999, měla protisoutěžní účel a že protisoutěžní jednání skončilo – podle formulace použité žalobkyní v jejích písemnostech – „v polovině roku 1999“ nebo „v létě roku 1999“.
- 69 To nemění nic na tom, že žalobkyně nezpochybňuje, že v rámci bezprostředního prodloužení setkání společnosti Fides měla setkání v rámci AG-Treuhand, přinejmenším „do poloviny roku 1999“, zjevně protisoutěžní cíl.
- 70 Žalobkyně rovněž ve svých písemnostech výslovně uznává, že všechna tato setkání byla organizována panem S., jehož chování údajně lituje, a uvádí, že dopisem ze dne 17. listopadu 2009 tuto skutečnost sdělila svým zákazníkům a omluvila se jim.
- 71 I když žalobkyně uvádí, že od roku 1996 docházelo k omezování protiprávního jednání, nezpochybňuje trvající povahu tohoto jednání.
- 72 Žalobkyně tudíž připouští existenci protiprávního jednání a jeho trvající povahu v období od 1. ledna 1993 přinejmenším do poloviny roku 1999.
- 73 Žalobkyně nadto nezpochybňuje existenci setkání v rámci AC-Treuhand v průběhu druhé poloviny roku 1999 a v průběhu první poloviny roku 2000.
- 74 Žalobkyně ve svých písemnostech rovněž výslovně uznala, že tato setkání byla „organizována“ panem S.
- 75 V důsledku toho pro posouzení druhého žalobního důvodu žalobkyně postačí ověřit, zda Komise v projednávané věci právně dostačujícím způsobem prokázala, že setkání v rámci AC-Treuhand, která se uskutečnila po 11. listopadu 1999, měla stejně jako setkání, která jim předcházela, protisoutěžní cíl (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. července 1999, Hüls v. Komise, C-199/92 P, Recueil, s. I-4287, bod 155; výše uvedený rozsudek Komise v. Anic Partecipazioni, bod 96, a výše uvedený rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 81).
- K pokračování protiprávního jednání týkajícího se cínových stabilizátorů po 11. listopadu 1999
- 76 Pokud jde o odvětví cínových stabilizátorů, Komise v napadeném rozhodnutí konstatovala, že protiprávní jednání trvalo až do 21. března 2000, tedy i po 11. listopadu 1999, a to na základě různých důkazů uvedených v případě roku 1999 v bodech 299 až 304 odůvodnění, a v případě roku 2000 v bodech 316 až 323 odůvodnění, jakož i v bodě 420 odůvodnění.
- 77 Zprvce, pokud jde o rok 1999, ve Švýcarsku se konalo devět setkání společnosti AC-Treuhand, a to dvě v únoru, dvě v dubnu, dvě v červenci, jedno v září a dvě ve dnech 29. a 30. listopadu; na těchto setkáních byly přítomné společnosti Akcros, Baerlocher, CECA, Reagens a Chemtura (bod 299 odůvodnění napadeného rozhodnutí), přičemž žalobkyně přiznává existenci všech těchto setkání s výjimkou jednoho setkání v červenci.
- 78 Zadruhé Komise tvrdila, že v měsíční zprávě společnosti Chemtura za srpen 1999 ze dne 16. září 1999, kterou tento podnik předložil v rámci spolupráce s Komisí v průběhu správního řízení, byla uvedena skutečnost, že „[její] konkurenti následovali [její] cenovou politiku a rovněž zvýšili svoje ceny“ a že jeden podnik, A, „měl potíže s dodržováním cenové disciplíny“ (bod 303 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 79 Zatřetí v měsíční zprávě společnosti Chemtura za říjen 1999 ze dne 15. listopadu 1999 je uvedeno, že podnik A na rozdíl od ostatních subjektů působících na trhu snížil ceny, ale „byla přijata opatření s cílem tuto snahu ukončit“ (bod 303 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 80 Začtvrté v dopisu společnosti Chemtura ze dne 23. listopadu 1999 je uvedeno zvýšení cen o 8 % na rok 1999 v západní Evropě, jakož i to, že zvýšení cen bylo očekáváno ve čtvrtém čtvrtletí roku 1999 (bod 304 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 81 Zapáté měsíční zpráva společnosti Chemtura ze dne 17. listopadu 1999 za listopad 1999 uvádí zvýšení cen provedené konkurenčním podnikem podporovaným dalšími dvěma konkurenčními podniky, které „nenabylo účinnosti před prvním čtvrtletím roku 2000“ (bod 304 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 82 Zašesté, pokud jde o rok 2000, v Curychu se ve dnech 20. a 21. března konala dvě setkání v rámci AC-Treuhand, na kterých byly přítomny společnosti Akcros, Baerlocher, CECA, Reagens a Chemtura (bod 316 odůvodnění napadeného rozhodnutí), což žalobkyně nezpochybňuje.
- 83 Zasedmé v bodě 317 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvedla memorandum ze dne 16. února 2000, které vypracoval spolupracovník společnosti Akcros pro jednoho ze svých nadřízených (dále jen „memorandum společnosti Akcros“), jehož znění, které žalobkyně nezpochybnila, je třeba uvést v plném rozsahu:

„Hovořil jsem s řediteli marketingu, kteří dobře znají trhy se stabilizátory v EU. [...] Dnes se my a většina našich konkurentů v rámci EU účastní odvětvových seskupení (jednoho pro ESBO a jednoho pro cínové stabilizátory), jejichž hlavním cílem je shromažďovat informace o trhu ve formě objemů měsíčních prodejů v tunách. Každý členský podnik zašle tyto informace společnosti AC-Treuhand ve Švýcarsku, která všem zúčastněnými podnikům oznámí celkové výsledky. [...] Informace o soutěžitelích se neuvádějí. Tomu podle mne nelze nic vytknout a je to užitečné. Dvakrát až čtyřikrát ročně se však podniky ve Švýcarsku setkají, aby projednaly otázky společného zájmu, například vyhlídky a trendy na trhu, aktivity nečlenských podniků a podobně. Ačkoliv setkání, kterým předsedá společnost AC-Treuhand patrně sama o sobě nemají nekalou povahu, byl jsem informován o tom, že konkurenti jednou na setkání jednali o úrovních cen a zákaznících. Z tohoto důvodu doporučuji, aby společnost AC-Treuhand byla informována o tom, že se naše společnost nadále nebude těchto setkání účastnit, ale že budeme zasílat naše informace o našich prodejkách, abychom mohli využívat tuto službu. Přede dvěma lety byla situace v těchto skupinách zcela odlišná. Potom se objevily červené dokumenty; obsahovaly zápisy z jednání a podrobně popisovaly rozhodnutí skupin, která se týkala zvyšování sazeb a rozdělení trhů. Hovořilo se v nich též o konkrétních zákaznících. Tyto zápisy nebyly distribuovány, ale byly „bezpečně“ uchovávány ve spisech společnosti AC-Treuhand, protože Švýcarsko není členem EU. V roce 1996 nebo 1997 se tento druh setkání již neuskutečňoval, pravděpodobně z důvodu rostoucího tlaku na to, aby takové aktivity nebyly provozovány, z důvodu přísnějšího uplatňování zákonů. Více než jeden člen skupiny pro odvětví cínu uplatňoval nátlak na našeho zástupce s cílem dosáhnout návratu k situaci, kdy se stanovení cen a rozdělování trhů pravidelně dojednávala na setkáních v rámci AC-Treuhand. Společnost Baerlocher uplatňuje největší nátlak na naši společnost, stejně jako na další členy, kteří s takovou dohodou nesouhlasí. Konkrétně hovoří o „zmrazení“ podílů na trhu, ale pokud jeden člen zvětší svůj podíl tím, že převezme zákazníka, měl by postoupit jiného zákazníka, aby byla obnovena rovnováha. To bylo potvrzováno na základě měsíčních ověřování kvót. Nebudeme již akceptovat účast na takových protiprávních aktivitách, a to je další důvod, pro který se musíme vzdát naší účasti na těchto setkáních. [...] V souhrnu je zjevné, že se uskutečnila nekalá setkání/jednání, kterých se účastnila též společnost Akcros. Navrhují: 1. oznámit společnosti AC-Treuhand, že se již nebudeme zúčastňovat setkání ve Švýcarsku, pokud jde o skupiny v odvětví cínu a [ESBO/esterů], i když dále budeme zasílat naše údaje o prodejkách jako dříve; 2. zorganizovat školení o citlivějším přístupu [...] pro naše marketingové a (další) ředitele, aby jasně rozeznali hranice, které v rámci kontaktů s konkurenty nemohou být překročeny. Informujte mne prosím, zda se k těmto návrhům připojujete.“

- 84 Zaosmé Komise na podporu svého výkladu memoranda společnosti Akcros v bodě 318 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že společnost Akzo uznala, že memorandum společnosti Akcros předcházely rukou psané poznámky autora uvedeného memoranda (dále jen „rukou psané poznámky

společnosti Akcros“), ze kterých vyplývá – což žalobkyně nezpochybňuje – že „nezaznamenaná“ jednání se konala ohledně „úrovně cen“, které se „mají zvýšit“ nebo „udržet“, jakož i ohledně některých zákazníků, a dále že se setkání konala ve Švýcarsku, které není členem EU, protože nemohou být předmětem neohlášených kontrol.

- 85 Zadeváté Komise uvedla, že v pokračování memoranda společnosti Akcros zástupce této společnosti v rámci setkání AC-Treuhand dne 21. března 2000 v Curychu informoval, že společnost Akcros se již nebude zúčastňovat setkání v rámci AC-Treuhand, ale i „nadále bude pokračovat ve výměně údajů o prodeích“ (bod 319 odůvodnění napadeného rozhodnutí), což žalobkyně nezpochybňuje.
- 86 Zadesáté Komise zdůraznila, že společnost Akcros v dopisu ze dne 5. června 2000 určeném panu S., tehdejšímu spolupracovníku žalobkyně, potvrdila, že se již nebude zúčastňovat setkání v rámci AC-Treuhand (bod 321 odůvodnění napadeného rozhodnutí), což žalobkyně nezpochybňuje.
- 87 Zajedenácté Komise uplatnila prohlášení společnosti Chemtura v rámci její spolupráce s Komisí v průběhu správního řízení, která potvrzují pokračování kartelu v odvětví cínových stabilizátorů „do roku 2000“ [bod 420 písm. a) odůvodnění napadeného rozhodnutí].
- 88 S ohledem na všechny tyto skutečnosti je Tribunál toho názoru, že Komise prokázala protiprávní jednání, která konstatovala v napadeném rozhodnutí v souvislosti s cínovými stabilizátory tím, že předložila řádné důkazy, které právně dostačujícím způsobem prokazují existenci skutečností zakládajících protiprávní jednání, které se v projednávané věci týká cínových stabilizátorů, a to v tom smyslu, že Komise v napadeném rozhodnutí uvedla dostatečné důkazy pro účely odůvodnění pevného přesvědčení, že došlo k protiprávnímu jednání, které se týká cínových stabilizátorů.
- 89 Různé důkazy uvedené v bodech 77 až 87 v souvislosti s cínovými stabilizátory totiž – posuzovány jako celek – vylučují, aby setkání v rámci AC-Treuhand, která se uskutečnila na konci listopadu 1999 a březnu roku 2000, pokud jde o cínové stabilizátory, neměla protisoutěžní cíl.
- 90 Uvedené skutečnosti jasně prokazují protisoutěžní cíl těchto setkání v rámci AC-Treuhand, zejména pokud jde o memorandum společnosti Akcros kritizující protisoutěžní povahu setkání v rámci AC-Treuhand, rozhodnutí tohoto podniku nadále se neúčastnit těchto setkání, skutečnost, že se tento podnik od těchto setkání veřejně distancoval, a to dvakrát po sobě v průběhu roku 2000, a též to, že tento podnik uvažoval o školení svých vedoucích zaměstnanců za účelem zvýšení citlivosti přístupu k pravidlům hospodářské soutěže, prohlášení společnosti Chemtura svědčící o pokračování kartelu „do roku 2000“, jakož i o neexistenci jakéhokoliv důkazu ze strany žalobkyně, pokud jde o změnu povahy setkání v rámci AC-Treuhand.
- 91 Z toho vyplývá, že setkání v rámci AC-Treuhand na konci listopadu 1999 a v březnu 2000 nemohla mít jiný cíl, než předchozí setkání, když se přes pana S. setkávaly tytéž podniky a tytéž osoby ve stejném kontextu.
- 92 Je proto třeba rozhodnout, že Komise v napadeném rozhodnutí uvedla soubor nepřímých důkazů, které při jejich posouzení jako celku podporují pevné přesvědčení, že při setkáních v rámci AC-Treuhand docházelo k protiprávnímu jednání, které se týkalo cínových stabilizátorů i po 11. listopadu 1999.
- 93 Toto posouzení nemůže být zpochybněno argumenty žalobkyně.
- 94 Podle žalobkyně protiprávní jednání – ať již jde o odvětví cínových stabilizátorů, nebo odvětví ESBO/esterů – které jí může být vytýkáno, bylo ukončeno „v polovině roku 1999“, jak vyplývá z prohlášení pana S., jehož obsah byl podpořen dokumenty ve spise Komise, jakož i zápisy ze setkání v rámci AC-Treuhand, na kterých byla žalobkyně plně závislá, aby mohla vyjádřit svůj názor na ukončení kartelu, protože žádný z jejích dalších spolupracovníků neměl ke kartelu sebemenší vztah.

- 95 Žalobkyně tvrdí, že kartelové aktivity v průběhu setkání v rámci AC-Treuhand, ať již jde o odvětví cínových stabilizátorů nebo odvětví ESBO/esterů, začaly být postupně omezovány „od roku 1996/1997“.
- 96 Nicméně – a bez ohledu na to, zda k takovému omezování došlo – je třeba konstatovat, že žalobkyně výslovně a opakovaně ve svých písemnostech přiznala existenci protiprávního jednání, které je jí přiřitatelné, ať již jde o odvětví cínových stabilizátorů, nebo odvětví ESBO/esterů, a to přinejmenším „do poloviny roku 1999“.
- 97 Není tudíž namístě, aby Tribunál za účelem posouzení druhého žalobního důvodu žalobkyně rozhodl o skutečnostech, které žalobkyně uvádí za účelem prokázání takového omezování, jelikož argumentace žalobkyně v tomto smyslu nesměruje ke změně napadeného rozhodnutí, pokud jde o výši pokut, které jí byly uloženy, ale ke zrušení napadeného rozhodnutí z důvodu promlčení pravomoci Komise uložit pokuty.
- 98 Podle žalobkyně skutečnosti připomenuté Komisí v napadeném rozhodnutí a uvedené v bodech 77 až 87 tohoto rozsudku, vůbec neumožňují, aby ve vztahu k žalobkyni byla prokázána existence protiprávního jednání týkajícího se cínových stabilizátorů v období po 11. listopadu 1999.
- 99 Žalobkyně v tomto smyslu uplatňuje argumenty, které platí jak pro protiprávní jednání týkající se cínových stabilizátorů, tak pro protiprávní jednání týkající se odvětví ESBO/esterů.
- 100 Zprvce žalobkyně tvrdí, že pan K., jeden ze zástupců jednoho člena kartelu, konkrétně společnosti Ciba, kterou v květnu roku 1998 nabyla společnost Chemtura, jež byla „zakladatelkou“ kartelu a od začátku se účastnila všech setkání v rámci AC-Treuhand, se v červenci 1999 přestal zúčastňovat těchto setkání, pokud jde o odvětví ESBO/esterů, jelikož odešel do důchodu.
- 101 Tento argument neobstojí.
- 102 Ze skutečnosti, že jeden ze zástupců účastníků kartelu, jehož úloha byla takto významná, odešel do důchodu, totiž není možné dovodit závěr, že účastníci kartelu nevyhnutelně ukončili svoje protiprávní jednání, a to tím spíše že setkání v rámci AC-Treuhand i nadále pokračovala prostřednictvím pana S.
- 103 Zadruhé žalobkyně uvádí prohlášení pana S., podle kterého „ke konci 90. let při [setkání v rámci AC-Treuhand] již nebyla vedena žádná taková [protisoutěžní] jednání“.
- 104 Vzhledem ke skutečnosti – kterou žalobkyně výslovně uznala – že pan S. byl v případě žalobkyně „organizátorem“ setkání v rámci AC-Treuhand, jejichž protisoutěžní cíl žalobkyně připustila s ohledem na dočasnost tohoto prohlášení, které bylo poskytnuto *in tempore suspecto*, a tomu, že pan S. uvedl, že „[nemůže] s určitostí říci, od kdy se jednání tohoto druhu přestala uskutečňovat“, nemůže prohlášení pana S. ovlivnit průkaznost důkazů, které Komise zohlednila v napadeném rozhodnutí.
- 105 Ze stejných důvodů je třeba zamítnout návrh žalobkyně na vyslechnutí pana S., aniž je nutné posoudit jeho přípustnost.
- 106 Zatřetí žalobkyně tvrdí, že společnost Arkema předložila pouze důkazy, které prokazují to, že kartel trval do 29. září 1999, a že společnost Ciba předložila důkazy o existenci protisoutěžního jednání pouze do dubna 1999 v případě cínových stabilizátorů, a v květnu 1999 v případě odvětví ESBO/esterů.
- 107 Tato argumentace nemůže být přijata.
- 108 Není totiž možné se domnívat, že samotná okolnost, že některé podniky předložily důkazy prokazující existenci protiprávního jednání pouze po určité období, postačí ke zpochybnění konstatování, které navíc bylo doloženo a podle kterého uvedené protiprávní jednání trvalo i po tomto období.

- 109 Začtvrté žalobkyně tvrdí, že společnost Faci uvedla, že ceny byly projednávány pouze do začátku roku 1999 a že společnost Chemson uvedla, že protiprávní jednání skončilo nejpozději v září roku 1999.
- 110 Ani tato argumentace nemůže být přijata.
- 111 Je totiž třeba uvést, že prohlášení společnosti Faci, na které odkazuje žalobkyně, se týkají pouze jedné ze složek dotčených kartelů, a to nelegálního stanovení cen, ale netýkají se jejich dalších složek, zejména rozdělení trhů a zákazníků ani výměny citlivých obchodních informací.
- 112 Pokud jde o údaje společnosti Chemson, na základě prohlášení, které učinil jeden podnik *in tempore suspecto*, není možné konstatovat, že všichni účastníci dotčených kartelů nutně ukončili svoje protiprávní jednání, a to tím spíše že setkání v rámci AC-Treuhand pokračovala přes pana S. a že – jak uvádí sama žalobkyně – jeden podnik, v projednávané věci společnost Ciba, nevyloučil, že kartel mohl pokračovat i nadále.
- 113 Zapáté žalobkyně uvádí, že v rámci její spolupráce s Komisí v průběhu správního řízení, společnost Chemtura vůbec nezmiňovala setkání v rámci AC-Treuhand.
- 114 Pro zamítnutí tohoto argumentu postačí uvést, že sama žalobkyně tvrdí, že vedení společnosti Chemtura „zjevně“ nevědělo o obsahu těchto setkání.
- 115 Zašesté žalobkyně tvrdí, že společnosti Chemtura od května roku 1998 přijala autonomní cenovou strategii.
- 116 Ze stejných důvodů, jako jsou důvody uvedené v bodě 112 tohoto rozsudku, nemůže tato argumentace přesvědčit, a to tím spíše že nedodržení podmínek kartelu jedním z jeho účastníků nemůže tohoto účastníka, pokud se od kartelu veřejně nedistancoval, ospravedlnit z účasti na kartelu, ani *a fortiori* prokázat ukončení kartelu v případě ostatních účastníků (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 19. března 2009, Archer Daniels Midland v. Komise, C-510/06 P, Sb. rozh. s. I-1843, bod 120).
- 117 Zasedmé žalobkyně zdůrazňuje, že společnost Akzo, ke které patřila i společnost Akcros, se na „konci 90. let“ angažovala v politice striktního dodržování pravidel hospodářské soutěže.
- 118 Ze stejných důvodů, jako jsou důvody uvedené v bodě 112 tohoto rozsudku, nelze tento argument přijmout, a to zejména protože je nesporné, že společnost Akcros se formálně distancovala od dotčených kartelů teprve v březnu roku 2000.
- 119 Zaosmé, pokud jde konkrétně o protiprávní jednání týkající se cínových stabilizátorů, žalobkyně zpochybňuje existenci jediného setkání v rámci AC-Treuhand v roce 1999.
- 120 Žalobkyně nicméně výslovně připouští existenci jiných setkání v rámci AC-Treuhand, zejména setkání, ke kterému došlo v červenci 1999, a dalších, která se uskutečnila 29. a 30. listopadu 1999, takže tento argument musí být odmítnut jako irelevantní.
- 121 Zadeváté, pokud jde o měsíční zprávy společnosti Chemtura uvedené v bodech 78 a 79 tohoto rozsudku, jakož i o dopis společnosti Chemtura ze dne 23. listopadu 1999 a její měsíční zprávu ze dne 17. prosince 1999, které jsou uvedeny v bodech 80 a 81 tohoto rozsudku, žalobkyně uvádí, že v těchto zprávách není zmíněna, takže neprokazují, že případné dohody o cenách byly uzavřeny s její podporou, nebo dokonce v průběhu setkání v rámci AC-Treuhand.
- 122 Tyto skutečnosti dále neumožňují prokázat existenci dohod o cenách, ale omezují se na připomenutí zvyšování cen, takže tyto skutečnosti neprokazují, že by k protisoutěžním aktivitám souvisejícím se setkáními v rámci AC-Treuhand docházelo v období od poloviny roku 1999.

- 123 Tato argumentace nemůže obstát.
- 124 Jak bylo připomenuto v bodě 62 tohoto rozsudku, z judikatury vyplývá, že pokud neexistují důkazy, které mohou přímo prokázat celou dobu trvání protiprávního jednání, musí se Komise opřít alespoň o důkazy vztahující se k časově dostatečně blízkým skutkovým okolnostem tak, aby bylo možné důvodně připustit, že toto protiprávní jednání trvalo nepřetržitě mezi dvěma konkrétními daty
- 125 Žalobkyně přitom uznává protisoutěžní cíl setkání v rámci AC-Treuhand v únoru, dubnu a alespoň jednoho setkání v červenci roku 1999.
- 126 Z těchto skutečností vyplývá, alespoň pokud jde o trh s cínovými stabilizátory, zvyšování cen podniky, které působily na tomto trhu a účastnily se setkání v rámci AC-Treuhand v průběhu druhé poloviny roku 1999, tedy v období, kdy se konala setkání v rámci AC-Treuhand, jejichž existenci žalobkyně nezpochybnila.
- 127 Zadesáté, pokud jde o rok 2000 v souvislosti s protiprávním jednáním, které se týká jak cínových stabilizátorů, tak odvětví ESBO/esterů, žalobkyně zpochybňuje způsob, kterým Komise vyložila memorandum společnosti Akcros.
- 128 Podle žalobkyně memorandum společnosti Akcros, jehož znění bylo uvedeno v bodě 83 tohoto rozsudku, „svědčí převážně ve prospěch“. Uvedené memorandum neprokazovalo, že by kartel trval do roku 2000, ale naopak odhalovalo, že kartel byl v letech 1996/1997 výrazně oslaben a že v letech 1999/2000 již nedocházelo k žádné protisoutěžní činnosti.
- 129 Tyto skutečnosti vyplývají z některých částí memoranda společnosti Akcros, které poukazují na „zcela odlišnou situaci“ „před dvěma lety“, na to, že v „roce 1996 nebo 1997 se tento druh setkání již nekonal“, že zaslání informací, které neměly protisoutěžní povahu společnosti AC-Treuhand „považ[ovala], za vše, co je vhodné a užitečné“, že „setkání, kterému předsedala společnosti AC-Treuhand se samo o sobě nejevilo jako protiprávní“ a že byl vyvíjen „tlak na [jejího] zástupce, aby došlo k navrácení do stavu, kdy se stanovení cen a rozdělení trhu pravidelně dohadovala při těchto setkáních v rámci AC-Treuhand“.
- 130 Toto tvrzení nemůže obstát.
- 131 Je totiž nutné konstatovat, že žalobkyně ve svých písemnostech převzala pouze zjevně zkrácené části memoranda společnosti Akcros, jak vyplývá z bodu 83 tohoto rozsudku.
- 132 Z některých částí memoranda společnosti Akcros ze dne 16. února 2000 jasně vyplývá, že jeho autor v tomto dokumentu dvakrát doporučil nadále se neúčastnit těchto setkání a omezit se na zasílání „informací o prodeích“. Rovněž poukázal na nátlak za účelem „zmrazení podílů na trhu“ a na „příležitostné diskuse, které by mohly být považovány za neadekvátní“ a které „zjevně [byly] nevhodné, přičemž – což je nutné zdůraznit – použil přítomný čas.
- 133 Znění celého memoranda společnosti Akcros každopádně umožňuje prokázat právně dostačujícím způsobem existenci protiprávního jednání, které je žalobkyni vytýkáno v napadeném rozhodnutí, jelikož z tohoto memoranda vyplývá, pokud jde o trh s cínovými stabilizátory i trh s ESBO/estery, že jeden podnik účastnící se setkání v rámci AC-Treuhand konstatoval jejich protisoutěžní cíl, a stejný podnik považoval za vhodné neúčastnit se uvedených setkání v březnu 2000 a dvakrát se otevřeně distancoval od jejich cíle, a to v prvním čtvrtletí roku 2000, tedy ve stejném období, kdy se konala setkání v rámci AC-Treuhand, jejichž existenci žalobkyně nezpochybňuje.
- 134 Lze přihlídnout pouze k tomu, že se takové kroky společnosti Akcros v průběhu prvního pololetí roku 2000 týkaly protisoutěžních schůzek, které se uskutečnily o tři, či dokonce čtyři roky dříve.

- 135 S ohledem na veškeré předcházející úvahy je třeba rozhodnout, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala trvání protiprávního jednání týkajícího se cínových stabilizátorů i v období po 11. listopadu 1999.
- K trvání protiprávního jednání týkajícího se odvětví ESBO/esterů i v období po 11. listopadu 1999
- 136 Pokud jde o odvětví ESBO/esterů, Komise byla v napadeném rozhodnutí toho názoru, že protiprávní jednání pokračovalo v roce 1999 a trvalo až do 26. září 2000, tedy i po 11. listopadu 1999, a to na základě různých důkazů uvedených v bodech 305 až 315 odůvodnění napadeného rozhodnutí v případě roku 1999, a v bodech 316 až 323 odůvodnění napadeného rozhodnutí v případě roku 2000.
- 137 Zaprvé, pokud jde o rok 1999, uskutečnilo se osm setkání v rámci AC-Treuhand, tedy dvě v lednu, dvě v květnu a dvě v září, jakož i jedno 14. prosince a další 15. prosince; těchto setkání se zúčastnily společnosti Akcros, CECA, Chemson, Faci a Chemtura (bod 305 odůvodnění napadeného rozhodnutí), což žalobkyně nezpochybňuje.
- 138 Zadruhé Komise zdůrazňuje, že v měsíční zprávě společnosti Chemtura za srpen ze dne 16. září 1999 je uvedeno, že se podniky s účinností od října dohodly na „zvyšování cen přibližně o 10 % v [odvětví ESBO/esterů]“ (bod 308 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 139 Zatřetí Komise v bodě 315 odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázala na zápis ze setkání ze dne 15. prosince 1999 vypracovaný žalobkyní, který uvádí nemožnost „bezprostřední bližší spolupráce“ s podnikem, který se dosud jednání v rámci AC-Treuhand nezúčastňoval.
- 140 Začtvrté, pokud jde o rok 2000, uskutečnilo se pět setkání v rámci AC-Treuhand – dvě v březnu, jedno v červnu a dvě v září – na kterých se setkaly společnosti Akcros, CECA, Chemson, Faci a Chemtura (bod 316 odůvodnění napadeného rozhodnutí), což žalobkyně nezpochybňuje.
- 141 Zapáté Komise uplatnila memorandum společnosti Akcros, jehož obsah byl převzat v bodě 83 tohoto rozsudku.
- 142 Zašesté Komise rovněž uplatňuje ručně psané poznámky společnosti Akcros, které byly zmíněny v bodě 84 tohoto rozsudku.
- 143 Zasedmé Komise tvrdí, že v pokračování memoranda společnosti Akcros zástupce této společnosti na setkání v rámci AC-Treuhand dne 22. března 2000 v Curychu informoval, že společnost Akcros se již nebude zúčastňovat setkání v rámci AC-Treuhand (bod 319 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 144 Zaosmé Komise rovněž uvedla, že společnost Akcros dopisem ze dne 5. června 2000 potvrdila svůj záměr nadále se nezúčastňovat setkání v rámci AC-Treuhand (bod 320 odůvodnění napadeného rozhodnutí), což žalobkyně nezpochybnila.
- 145 Zadeváté Komise uvedla zápis ze setkání z 26. září 2000, organizovaného žalobkyní v Itálii, který obdržela od společnosti Chemson v průběhu správního řízení, v němž byla zmíněna možnost, že „spolupráce“ nebude pokračovat „jako v minulosti“ (bod 323 odůvodnění napadeného rozhodnutí), což žalobkyně zpochybnila pouze tím, že odkázala na prohlášení pana S.
- 146 Zadesáté Komise rovněž uplatňuje prohlášení společnosti Chemtura v rámci její spolupráce s Komisí v průběhu správního řízení, která potvrzují pokračování kartelu v odvětví ESBO/esterů až do roku 2001 [bod 420 písm. b) odůvodnění napadeného rozhodnutí].

- 147 S ohledem na všechny tyto skutečnosti je Tribunál toho názoru, že Komise prokázala protiprávní jednání týkající se odvětví ESBO/esterů, která konstatovala v napadeném rozhodnutí tím, že předložila řádné důkazy, které právně dostačujícím způsobem prokazují existenci skutečností zakládajících v projednávané věci dotčená protiprávní jednání, a to v tom smyslu, že Komise v napadeném rozhodnutí uvedla dostatečné důkazy pro účely odůvodnění pevného přesvědčení, že došlo k protiprávnímu jednání, které se týká odvětví ESBO/esterů.
- 148 Různé skutečnosti uvedené v bodech 137 až 146 tohoto rozsudku v souvislosti s odvětvím ESBO/esterů totiž – posuzovány jako celek – vylučují, aby setkání v rámci AC-Treuhand, která se, pokud jde o toto odvětví, uskutečnila přinejmenším v prosinci roku 1999, neměla protisoutěžní cíl.
- 149 Uvedené skutečnosti jasně prokazují protisoutěžní cíl těchto setkání v rámci AC-Treuhand, zejména pokud jde o zápis společnosti AC-Treuhand ze dne 15. prosince 1999 uvedený v bodě 139 tohoto rozsudku, memorandum společnosti Akcros kritizující protisoutěžní povahu setkání v rámci AC-Treuhand, rozhodnutí tohoto podniku nezúčastňovat se již těchto setkání, skutečnost, že se tento podnik od těchto setkání veřejně distancoval, a to dvakrát po sobě v průběhu roku 2000, a skutečnost, že uvažovala o školení svých vedoucích zaměstnanců za účelem citlivějšího přístupu k pravidlům hospodářské soutěže, prohlášení společnosti Chemtura svědčící o pokračování kartelu „do roku 2001“, jakož i neexistenci jakéhokoli důkazu ze strany žalobkyně v souvislosti se změnou povahy setkání v rámci AC-Treuhand.
- 150 Z toho vyplývá, že setkání v rámci AC-Treuhand z prosince 1999 a března 2000 nemohla mít jiný cíl než předchozí setkání, když se setkávaly přes pana S. tytéž podniky a tytéž osoby ve stejném kontextu.
- 151 V důsledku toho je třeba rozhodnout, že Komise v napadeném rozhodnutí uvedla soubor nepřímých důkazů, které při jejich posouzení jako celku podporují pevné přesvědčení, že na setkáních v rámci AC-Treuhand docházelo k protiprávnímu jednání, které se týkalo odvětví ESBO/esterů i po 11. listopadu 1999.
- 152 Žádná z výše uvedených úvah nemůže být zpochybněna argumenty žalobkyně.
- 153 Zprvée žalobkyně totiž nemůže účinně zpochybnit průkaznost měsíční zprávy společnosti Chemtura uvedené v bodě 138 tohoto rozsudku, a to z důvodů uvedených v bodech 124 až 126 tohoto rozsudku.
- 154 Zadruhé žalobkyně nemůže vážně tvrdit, že se zápis ze setkání v rámci AC-Treuhand ze dne 15. prosince 1999, uvedený v bodě 139 tohoto rozsudku, který hovoří o nemožnosti „bezprostřední bližší spolupráce“ s podnikem, který se dosud jednání v rámci AC-Treuhand nezúčastňoval, týkal účasti uvedeného podniku na prezentaci statistik trhu.
- 155 Žalobkyně totiž pouze opakuje svou argumentaci týkající se údajného obsahu setkání v rámci AC-Treuhand, což nemůže ovlivnit průkaznost skutečností, které Komise uvedla v napadeném rozhodnutí.
- 156 Kromě toho by předpoklad „bližší“ spolupráce znamenal existenci minimální – tedy existující – spolupráce, která nemohla být jiná než podílení se uvedeného podniku na statistikách trhu, takže „bližší“ spolupráce by vylučovala pouhé podílení se na statistikách trhu.
- 157 Zatřetí žalobkyně se nemůže užitečně dovolávat prohlášení pana S. z důvodů uvedených v bodě 104 tohoto rozsudku.
- 158 Začtvrté žalobkyně nemůže přesvědčit ani zpochybněním průkaznosti memoranda společnosti Akcros z důvodů uvedených v bodech 131 až 133 tohoto rozsudku.

- 159 Vzhledem ke všem výše uvedeným úvahám je třeba konstatovat, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala trvání protiprávního jednání týkajícího se odvětví ESBO/esterů i v období po 11. listopadu 1999.
- 160 Proto není namístě posoudit argumenty, které žalobkyně uplatňuje ohledně ostatních důkazů uvedených Komisí v napadeném rozhodnutí pro prokázání existence protiprávního jednání týkajícího se odvětví ESBO/esterů do září 2000.
- 161 I kdyby tyto argumenty byly opodstatněné, nemohly by být relevantní na podporu druhého žalobního důvodu žalobkyně, který směřuje ke zrušení napadeného rozhodnutí.
- 162 S ohledem na všechny tyto úvahy je třeba rozhodnout, že Komise v napadeném rozhodnutí právně dostačujícím způsobem prokázala, že protiprávní jednání trvalo i po 11. listopadu 1999, takže její pravomoc uložit sankce nebyla k 11. listopadu 2009 promlčena.
- 163 Nakonec je třeba konstatovat, že tím je argumentace žalobkyně týkající se neexistence legitimního zájmu na konstatování protiprávního jednání zbavena předpokladu, na němž je založena, a v důsledku toho musí být zamítnuta.
- 164 Je tudíž třeba zamítnout druhý žalobní důvod, který žalobkyně uplatňuje za účelem zrušení napadeného rozhodnutí.
- K osmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení práv na obhajobu z důvodu opožděného informování o vyšetřování
- 165 Žalobkyně svým osmým žalobním důvodem uplatněným pro účely zrušení napadeného rozhodnutí tvrdí, že výkon jejího práva na obhajobu byl narušen z důvodu, že jí Komise opožděně informovala o vyšetřování, které proti ní bylo zahájeno.
- 166 Podle žalobkyně na základě obecné povinnosti, která Komisi náleží, jí příslušelo, aby žalobkyni výslovně informovala o vyšetřování, které proti ní bylo zahájeno, a to záhy po zahájení vyšetřování a nejpozději v okamžiku podání žádosti z 8. října 2007.
- 167 Žalobkyně však byla o tomto vyšetřování informována pouze dopisem Komise z 9. února 2009, tedy o jeden a půl roku později a několik týdnů před doručením oznámení námitek dne 18. března 2009.
- 168 Tato opožděná informace o vyšetřování, které bylo proti žalobkyni zahájeno, ovlivnila výkon jejího práva na obhajobu.
- 169 Žalobkyně v tomto smyslu tvrdí, že v letech 2007 až 2009 již byla paměť pana S. méně přesná, takže jeho prohlášení z 20. května 2009 bylo málo podrobné a v očích Komise ještě více ztratilo na věrohodnosti.
- 170 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury a jak potvrzuje čl. 6 odst. 3 SEU, jsou základní práva nedílnou součástí obecných zásad práva, jejichž dodržování Soudní dvůr zajišťuje. Soudní dvůr opakovaně rozhodl, že dodržení práva na obhajobu při vedení správních řízení v oblasti politiky hospodářské soutěže představuje obecnou zásadu unijního práva (viz rozsudek ze dne 3. září 2009, Prym a Prym Consumer v. Komise, C-534/07 P, Sb. rozh. s. I-7415, bod 26 a citovaná judikatura).
- 171 Pokud jde o řízení na základě článku 81 ES, z judikatury plyne, že správní řízení před Komisí se dělí na dvě rozdílné a po sobě následující fáze, z nichž každá odpovídá vlastní vnitřní logice, totiž jednak fázi předběžného šetření, jednak kontradiktorní fázi. Fáze předběžného šetření, která trvá až do oznámení

námitek, má Komisi umožnit shromáždit všechny relevantní skutečnosti potvrzující, či nikoli existenci protiprávních jednání porušujících pravidla hospodářské soutěže a zaujmout první stanovisko, pokud jde o směřování řízení a o způsob, jak by mělo dále probíhat. Kontradiktorní fáze, která trvá od oznámení námitek do přijetí konečného rozhodnutí, má Komisi umožnit, aby se s konečnou platností vyslovila k vytýkanému protiprávnímu jednání (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 29. září 2011, Elf Aquitaine v. Komise, C-521/09 P, Sb. rozh. s. I-8947, bod 113 a citovaná judikatura).

- 172 Co se týče fáze předběžného šetření, Soudní dvůr upřesnil, že tato fáze začíná běžet od data, kdy Komise v rámci výkonu pravomocí, které jí svěřil unijní zákonodárce, přijme opatření, která implikují výtku, že došlo k protiprávnímu jednání, a která mají významné dopady na situaci podezřelých entit (viz výše uvedený rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 114 a citovaná judikatura).
- 173 Teprve na počátku správní kontradiktorní fáze je dotčená entita prostřednictvím oznámení námitek informována o všech podstatných skutečnostech, o které se Komise v této fázi řízení opírá. V důsledku toho může dotčený podnik plně uplatnit své právo na obhajobu až po zaslání uvedeného oznámení (viz výše uvedený rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 115 a citovaná judikatura).
- 174 Po tomto upřesnění Soudní dvůr rovněž rozhodl, že vyšetřovací opatření přijatá Komisí během fáze předběžného šetření, zejména kontroly a žádosti o informace, mohou v určitých situacích ze své podstaty implikovat výtku porušení unijních pravidel v oblasti hospodářské soutěže a mohou mít významné dopady na situaci dotčených entit (výše uvedený rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 116).
- 175 Je tudíž třeba se vyhnout tomu, aby právo na obhajobu mohlo být během této fáze správního řízení nenapravitelně narušeno, jelikož přijatá vyšetřovací opatření mohou být určující pro provádění důkazů o protiprávnosti jednání podniků, jež mohou zakládat jejich odpovědnost (viz výše uvedený rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 117).
- 176 Pokud tedy jde o dodržení přiměřené délky, Soudní dvůr v podstatě rozhodl, že posuzování příčiny případných překážek účinnému výkonu práva na obhajobu se nesmí omezit na kontradiktorní fázi správního řízení, nýbrž se musí vztahovat na toto řízení jako celek s ohledem na celou dobu jeho trvání (rozsudky Soudního dvora ze dne 21. září 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise, C-105/04 P, Sb. rozh. I-8725, body 49 a 50, a Technische Unie v. Komise, C-113/04 P, Sb. rozh. s. I-8831, body 54 a 55).
- 177 Podle Soudního dvora se přitom obdobné úvahy týkají toho, zda a v jakém rozsahu je Komise již ve fázi předběžného vyšetřování povinna dotčené entitě poskytnout určité informace o předmětu a cíli vyšetřování, které této entitě umožní zachovat účinnost její obhajoby v rámci kontradiktorní fáze (výše uvedený rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 119).
- 178 Tím však nemá být řečeno, že Komise je již před prvním opatřením, které ve vztahu k dotčené entitě přijme, za všech okolností povinna tuto entitu upozornit na samotnou možnost vyšetřovacích opatření nebo stíhání opírajících se o unijní právo hospodářské soutěže, a to zejména pokud by takovým upozorněním byla nepatříčně ohrožena účinnost Komisí vedeného šetření (viz výše uvedený rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 120 a citovaná judikatura).
- 179 Právě na základě těchto úvah je třeba posoudit opodstatněnost osmého žalobního důvodu uplatňovaného za účelem zrušení napadeného rozhodnutí, který žalobkyně dovozuje z údajně opožděného informování o vyšetřování, jež bylo vůči ní zahájeno.
- 180 V tomto ohledu je třeba nejprve zdůraznit, že žalobkyně v rámci svého osmého žalobního důvodu netvrdí, že by výkon jejího práva na obhajobu byl ovlivněn z důvodu celkové délky správního řízení, jelikož tato argumentace je předmětem jejího sedmého žalobního důvodu a jako taková je v každém případě posouzena v bodech 198 až 221 tohoto rozsudku.

- 181 Žalobkyně v rámci osmého žalobního důvodu tvrdí, že výkon jejího práva na obhajobu byl ovlivněn z důvodu doby, která uplynula mezi podáním žádosti z 8. října 2007, a dnem, kdy podle jejího názoru byla dopisem Komise z 9. února 2009, tedy o jeden a půl roku později a několik týdnů před doručením oznámení námitek dne 18. března 2009, informována o vyšetřování, které bylo proti ní zahájeno.
- 182 Žalobkyně se v argumentaci na podporu svého osmého žalobního důvodu domnívá, že ji Komise měla informovat o existenci vyšetřování, které proti ní bylo zahájeno, a to na počátku vyšetřování, nebo – podle jejího vlastního vyjádření – „nejpozději“ ke dni žádosti z 8. října 2007.
- 183 Pro posouzení opodstatněnosti osmého žalobního důvodu žalobkyně tak není namístě ověřovat, zda Komise byla povinna informovat žalobkyni o vyšetřování ve fázi správního řízení před 8. říjnem 2007.
- 184 Ve světle judikatury připomenuté v bodech 169 až 177 tohoto rozsudku postačí ověřit, zda Komise ve své žádosti ze dne 8. října 2007 poskytla žalobkyni dostatečné informace o předmětu a cíli vyšetřování, které jí umožní zachovat účinnost její obhajoby v rámci kontradiktorní fáze.
- 185 Komise přitom v žádosti ze dne 8. října 2007 uvedla „tvrzení o protisoutěžním jednání v odvětví tepelných stabilizátorů“, která se týkají určitého „počtu subjektů působících na trhu s tepelnými stabilizátory“.
- 186 Pokud jde o vlastní obsah požadovaných informací, Komise požádala o údaje kontaktní osoby nebo „právníka [lawyer] řádně oprávněného k poskytnutím odpovědí“ na dotyčnou žádost.
- 187 Z bodů 3 a 5 žádosti ze dne 8. října 2007 rovněž vyplývá, že Komise chtěla získat údaje ohledně období působení účastnic řízení na trhu s tepelnými stabilizátory a ohledně otázky, zda žalobkyně organizovala setkání pro odvětví tepelných stabilizátorů.
- 188 V důsledku toho je možné se důvodně domnívat, že Komise ve své žádosti ze dne 8. října 2007 poskytla žalobkyni informace o předmětu a cíli vyšetřování, které jí umožnily zachovat účinnost její obhajoby v rámci kontradiktorní fáze.
- 189 Komise v žádosti z 8. října 2007 výslovně neuvedla výtky, které by se konkrétně týkaly žalobkyně.
- 190 Nicméně Komise nebyla ve své žádosti o informace ze dne 8. října 2007 povinna dotýčným podnikům výslovně přičítat vytýkané skutečnosti, a tudíž v této fázi nemusí podnik informovat o podezření vůči němu. Za předpokladu, že Komise uvede jasně právní základ a účel své žádosti, je třeba mít za to, že práva obhajoby dotyčného podniku byla zaručena (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 28. dubna 2010, Amann & Söhne a Cousin Filtrerie v. Komise. T-446/05, Sb. rozh. s. II-1255, bod 334).
- 191 Kromě toho i za předpokladu, že by Komise měla povinnost informovat žalobkyni o podezřeních ohledně protiprávního jednání a o tom, že by mohla být vystavena výtkám spojeným s případným protiprávním jednáním, je třeba přijmout názor, že Komise tuto povinnost splnila s ohledem na obsah své žádosti ze dne 8. října 2007, jak je uvedeno v bodech 185 až 187 tohoto rozsudku.
- 192 V důsledku toho je osmý žalobní důvod žalobkyně neopodstatněný.
- 193 V každém případě, i za předpokladu, že by žalobkyně byla opožděně informována o vyšetřování, které vůči ní bylo zahájeno, tedy až 9. února 2009, neprokázala, že by toto opoždění ovlivnilo výkon jejího práva na obhajobu.
- 194 Je totiž třeba konstatovat, že se žalobkyně v tomto ohledu omezuje na tvrzení ohledně zhoršení paměti pana S. mezi roky 2007 a 2009.

195 Žalobkyně se však takového argumentu nemůže účinně dovolávat.

196 Nezávisle na věrohodnosti prohlášení pana S. z fyziologického hlediska a na ústřední úloze, kterou měl v kartelech, což žalobkyně nezpochybňuje, a na základě čehož je pravdivost jeho tvrzení více než podezřelá bez ohledu na jejich obsah, žalobkyně totiž nijak neprokázala, jak by jí skutečnost, že by byla informována o jeden a půl roku dříve – a deset let po sporných skutkových okolnostech – o šetření, které proti ní bylo zahájeno, umožnila ochránit účinnost její obhajoby v rámci kontradiktorní fáze řízení.

197 V důsledku toho je třeba zamítnout osmý žalobní důvod, který žalobkyně uplatňuje pro účely zrušení napadeného rozhodnutí.

K sedmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze zásady přiměřené lhůty z důvodu délky správního řízení

198 Žalobkyně se v rámci svého sedmého žalobního důvodu uplatněného pro účely zrušení napadeného rozhodnutí dovolává porušení zásady přiměřené lhůty z důvodu délky správního řízení. Od začátku šetření dne 12. února 2003 do oznámení výtek dne 18. března 2009, uplynula nepřiměřeně dlouhá doba, a to více než šest let.

199 Taková délka však nemůže být odůvodněna složitostí věci. Kromě toho Komise podle žalobkyně nemusela vůči ní přerušovat správní řízení z důvodu čekání na závěr soudního řízení ve věci Akzo.

200 Tím došlo k ovlivnění výkonu práva žalobkyně na obhajobu, jelikož v roce 2009 již byly vzpomínky pana S., který „organizoval“ setkání v rámci AC-Treuhand, značně zkreslené a žalobkyně již neměla některé dokumenty týkající se období protiprávního jednání, neboť zákonná lhůta stanovená pro povinnost uchovávat dokumenty, tedy deset let podle švýcarského práva, podle žalobkyně uplynula, takže se mohla jen velmi obtížně bránit výtkám Komise.

201 Komise, která připomněla, že v bodě 771 odůvodnění napadeného rozhodnutí připustila, že fáze šetření trvala déle než obvykle z důvodu zvláštních okolností, což bylo důvodem pro výjimečné snížení uložených pokut o 1 % zejména v případě žalobkyně, tvrdí, že musela čekat na závěr soudního řízení ve věci Akzo, takže jí nemůže být přičítána odpovědnost za délku řízení.

202 Komise rovněž tvrdí, že i za předpokladu, že by jí tato délka řízení mohla být přičtena, tato skutečnost by nemohla vést ke zrušení rozhodnutí, jelikož právo žalobkyně na obhajobu nebylo dotčeno.

203 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury dodržení přiměřené lhůty při vedení správních řízení v oblasti politiky hospodářské soutěže představuje obecnou zásadu unijního práva, jejíž dodržování zajišťují unijní soudy (viz výše uvedený rozsudek Technische Unie v. Komise, bod 40 a citovaná judikatura); tato zásada vychází z čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a je zakotvena v článku 41 Listiny základních práv.

204 Z judikatury však rovněž vyplývá, že není namístě zrušit rozhodnutí Komise ani v případě nepřiměřené délky řízení, pokud se podrobně neprokáže, že došlo k porušení práva dotčených podniků na obhajobu, a že tak neexistuje žádný důvod, na jehož základě je možné se domnívat, že nepřiměřená délka řízení měla vliv na obsah rozhodnutí Komise (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Baustahlgewebe v. Komise, bod 49, a rozsudek Tribunálu ze dne 1. července 2008, Compagnie maritime belge v. Komise, T-276/04, Sb. rozh. s. II-1277, bod 45).

205 Kromě tohoto případu nemá nedodržení zásady přiměřené lhůty vliv na platnost správního řízení a nemůže přivodit protiprávnost napadeného rozhodnutí.

- 206 Rovněž je třeba připomenout, že posuzování příčiny případných překážek účinnému výkonu práva na obhajobu se nesmí omezit na kontradiktorní fázi správního řízení, nýbrž se musí vztahovat na toto řízení jako celek s ohledem na celou dobu jeho trvání (výše uvedené rozsudky *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise*, body 49 a 50, a *Technische Unie v. Komise*, body 54 a 55).
- 207 Sedmý žalobní důvod žalobkyně, který dovozuje z porušení zásady přiměřené lhůty a který uplatňuje pro účely zrušení napadeného rozhodnutí, je třeba posoudit právě ve světle těchto úvah.
- 208 Jak bylo připomenuto v bodech 11 až 19 tohoto rozsudku, v projednávané věci je nesporné, že Komise zahájila své šetření v této věci ve dnech 12. a 13. února 2003 prostřednictvím vyšetřovacích opatření, že v šetření pokračovala 8. října 2007 prostřednictvím žádosti o informace zaslaných zúčastněným podnikům včetně žalobkyně a že 18. března 2007 těmto podnikům zaslala oznámení námitek, a to před tím, než 11. listopadu 2009 přijala napadené rozhodnutí.
- 209 Rovněž je nesporné, že se žalobkyně formálně účastnila správního řízení v projednávané věci teprve od žádosti Komise ze dne 8. října 2007.
- 210 V důsledku toho, pokud jde o žalobkyni, správní řízení trvalo od 8. října 2007 do 11. listopadu 2009, tedy o něco více, než dva roky.
- 211 Za okolností projednávané věci však taková délka podle Tribunálu nemůže být nepřiměřená, a to vzhledem k zásadě přiměřené lhůty, takže by k zamítnutí sedmého žalobního důvodu žalobkyně, který dovozuje z porušení zásady přiměřené lhůty a který uvádí pro účely zrušení napadeného rozhodnutí, mohlo postačovat pouze toto posouzení.
- 212 Žalobkyně se nicméně dovolává porušení zásady přiměřené lhůty, když uvedenou lhůtu zohledňuje nikoliv od žádosti ze dne 8. října 2007, která se jí přímo týkala, ale obecně, od počátku šetření dotčených kartelů, tedy 12. a 13. února 2003, aniž se jí počátek řízení týkal.
- 213 Bez ohledu na otázky, zda doba oddělující zahájení šetření týkajícího se obecně dotčených kartelů, a zahrnutí žalobkyně do řízení, představuje porušení zásady přiměřené lhůty a zda je možné přičíst toto porušení Komisi, sedmý žalobní důvod žalobkyně, který dovozuje z porušení zásady přiměřené lhůty a uvádí pro účely zrušení napadeného rozhodnutí, není možné přijmout.
- 214 Jak již bylo připomenuto v bodě 206 tohoto rozsudku, Soudní dvůr totiž pro účely ověření dodržení zásady přiměřené lhůty prodloužil relevantní období na fázi předběžného šetření Komise.
- 215 I za předpokladu, jak tvrdí žalobkyně, aniž jí v tomto bodě Komise odporuje, že by dodržení zásady přiměřené lhůty mělo být ověřeno nikoliv od oznámení námitek či od prvního vyšetřovacího opatření zahrnujícího žalobkyni, ale od začátku šetření, které se týká dotčeného protiprávního jednání obecně, nic to nemění na tom, že žalobkyně měla pro účely zrušení napadeného rozhodnutí prokázat, že výkon jejího práva na obhajobu byl ovlivněn z důvodu délky správního řízení, a že tím byl změněn obsah napadeného rozhodnutí.
- 216 Je přitom třeba konstatovat, že žalobkyně v tomto smyslu neuplatnila žádný důkaz.
- 217 Žalobkyně totiž nijak neprokázala, že pokud by jí Komise zahrnula do šetření dříve, pan S. by patrně poskytl prohlášení se zcela jiným obsahem, tedy že by tím Komise umožnila žalobkyni, aby mohla lépe uplatnit své právo na obhajobu, takže by obsah napadeného rozhodnutí byl odlišný.
- 218 Dále je třeba konstatovat, že žalobkyně neposkytla žádný údaj, pokud jde o povahu nebo obsah dokumentů, na které by se mohla odvolávat, pokud by je uchovala.

- 219 Konečně se žalobkyně nemůže platně domáhat délky povinnosti uchovávat dokumenty, která podle švýcarského práva případně přísluší podnikům, protože v projednávané věci mohla v každém případě předvídat nutnost uchovat některé dokumenty, vzhledem k výtkám, které vůči ní uplatnila Komise, jelikož ve věci Organické peroxidy jí bylo dne 27. března 2003 určeno oznámení námitek a dne 10. prosince 2003 rozhodnutí konstatující protiprávní jednání, za které byla shledána odpovědnou.
- 220 Žalobkyně každopádně nezpochybňuje protisoutěžní povahu setkání v rámci AC-Treuhand organizovaných panem S. až do „poloviny roku 1999“, a zásadní období pro její obhajobu, kterým je druhá polovina uvedeného roku. K okamžiku, kdy byla zahrnuta do šetření Komise, tedy 8. října 2007, jakož i ke dni oznámení námitek, tedy 18. března 2009, však lhůta pro uchování dokumentů, které se žalobkyně dovolávala, dosud neuplynula, pokud jde o dokumenty týkající se druhé poloviny roku 1999. V důsledku toho měla v době oznámení námitek mít ještě k dispozici všechny relevantní dokumenty a mohla je uchovat pro účely uplatnění svého práva na obhajobu. Žalobkyně v tomto ohledu rovněž nemůže tvrdit, že údajně nepřiměřená délka správního řízení ovlivnila její právo na obhajobu.
- 221 V důsledku toho je třeba zamítnout sedmý žalobní důvod, kterého se žalobkyně dovolává pro účely zrušení napadeného rozhodnutí.
- K první části šestého žalobního důvodu, vycházející z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003
- 222 Žalobkyně se v první části šestého žalobního důvodu dovolává porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 v rozsahu, v němž celková částka dvou uložených pokut, tedy 348 000 eur (dvakrát 174 000 eur), přesáhla 10 % jejího celkového obratu dosažného v hospodářském roce předcházejícím roku přijetí napadeného rozhodnutí, v projednávané věci 1 763 917 eur v roce 2008.
- 223 Podle žalobkyně existuje pouze jediné protiprávní jednání, takže se obě pokuty týkaly téhož protiprávního jednání a celková částka obou pokut neměla přesáhnout 10 % celkového obratu.
- 224 Komise sice v oznámení námitek obsáhle vysvětlovala, že se jedná o jediné protiprávní jednání, avšak v napadeném rozhodnutí shledala „existenci dvou souběžných, i když podobných protiprávních jednání“ (bod 395 odůvodnění napadeného rozhodnutí), aniž tuto změnu analýzy vysvětlila; tím bylo napadené rozhodnutí stíženo vadou spočívající v nedostatečném odůvodnění.
- 225 Pokud jde o věc samou, Komise porušila kritérium vztahu vzájemného doplnění mezi dohodami tím, že ho v napadeném rozhodnutí nahradila požadavkem důkazu o vzájemné hospodářské závislosti dvou kartelů, zatímco existence jediného komplexního protiprávního jednání předpokládá sledování společného protisoutěžního cíle.
- 226 Jak přitom vyplývá ze samotného napadeného rozhodnutí, dohody zakládající údajná dvě protiprávní jednání byly úzce spojeny, pokud jde o výrobky, které jsou doplňkově používány pro PVC a jsou prodávány stejné kategorii zákazníků, obsah dohod, sledovaný cíl, osoby, úlohu pana S., časový sled a zeměpisný rozsah.
- 227 Žalobkyně se podpůrně dovolává zásady *in dubio pro reo*, která se vztahuje na otázku, zda se žalobkyně dopustila jediného nebo více případů protiprávního jednání. V projednávané věci musí pochybnost o existenci dvou protiprávních jednání svědčit žalobkyni.
- 228 Komise připustila, že v napadeném rozhodnutí změnila svůj názor na jediné protiprávní jednání ve srovnání s oznámením námitek, ale tvrdí, že tak jednala po opětovném přezkumu, ve kterém byl zohledněn opačný názor různých dotyčných stran včetně žalobkyně, a to zejména v jejich odpovědích na oznámení námitek.

229 Komise v tomto kontextu připomíná, že v napadeném rozhodnutí uvedla, že v obou případech protiprávního jednání byla setkání samostatná a jejich trvání bylo různé, dotčené výrobky se lišily – svými chemickými a fyzikálními vlastnostmi, cenou, využitím, zákazníky – a některé podniky se podílely pouze na jediném protiprávním jednání tím, že byly zákazníky na trhu dotčeném druhým protiprávním jednáním.

– Úvodní připomínky

230 Úvodem je třeba připomenout, že kvalifikace určitých protiprávních skutků jako jednoho a téhož protiprávního jednání, nebo jako více odlišných protiprávních jednání, není v zásadě bez dopadu na sankci, kterou lze uložit, neboť shledání více odlišných protiprávních jednání může vést k uložení několika různých pokut, a to vždy v rámci mezí stanovených v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, tedy při dodržení maximální výše 10 % obrátu dosaženého v hospodářském roce předcházejícím přijetí rozhodnutí (rozsudky Tribunálu ze dne 15. června 2005, Tokai Carbon a další v. Komise, T-71/03, T-74/03, T-87/03 a T-91/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 118; ze dne 15. března 2006, BASF v. Komise, T-15/02, Sb. rozh. s. II-497, body 70 a 158, a výše uvedený rozsudek Amann & Söhne a Cousin Filtrerie v. Komise, bod 94).

231 Komise též může v jediném rozhodnutí konstatovat dvě odlišná protiprávní jednání a uložit pokuty, jejichž celková výše přesáhne strop 10 % stanovený v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, nepřekročí-li uvedený strop výše žádné z pokut.

232 Pro použití uvedené maximální výše je totiž nevýznamné, zda byla různá porušení unijních pravidel hospodářské soutěže sankcionována v průběhu jediného řízení nebo v průběhu časově oddělených řízení, jelikož se uvedená maximální výše 10 % použije na každé porušení článku 81 ES (rozsudek Tribunálu ze dne 8. října 2008, SGL Carbon v. Komise, T-68/04, Sb. rozh. s. II-2511, bod 132).

233 V projednávané věci tak pro posouzení opodstatněnosti první části šestého žalobního důvodu postačí ověřit, zda Komise prokázala existenci dvou odlišných protiprávních jednání, a nikoliv pouze existenci jediného protiprávního jednání, jak tvrdí žalobkyně.

– K dualitě protiprávního jednání

234 Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise na základě úvah uvedených v bodech 3 až 8 odůvodnění, které se týkají relevantních trhů, v bodech 75 až 77 odůvodnění, které se týkají dotyčných výrobků, v bodech 388 až 394 odůvodnění, které se týkají zásad, které jsou podle ní použitelné na tuto otázku, a v bodech 395 až 404 odůvodnění, které se týkají jejich použití v projednávané věci, dospěla k závěru, že v projednávané věci existují dvě odlišná protiprávní jednání.

235 Je tudíž třeba bez dalšího odmítnout argument týkající se nedostatku odůvodnění napadeného rozhodnutí, pokud jde o otázku existence dvou odlišných protiprávních jednání, kterou žalobkyně uplatňuje – ostatně způsobem, který není nijak podložen – pouze odkazem na oznámení námitek, aniž se v tomto ohledu dovolává porušení svého práva na obhajobu.

236 Z napadeného rozhodnutí totiž vyplývá, že Komise uplatnila různé důvody, jejichž podstata je uvedena v bodech 396 až 401 odůvodnění napadeného rozhodnutí, aby došla k závěru, že protiprávní jednání týkající se trhu s cínovými stabilizátory sice bylo souběžné a podobné protiprávnímu jednání, které se týká trhu s ESBO/estery, ale v podstatě se od něho odlišovalo s ohledem na neexistenci jednotného záměru, jehož cílem je způsobit zkreslení hospodářské soutěže, rozdíly mezi dotčenými trhy a výrobky, neexistenci vzájemné závislosti obou kartelů, zejména pokud jde o dobu trvání protiprávního jednání, účastníky a data různých koluzních setkání.

- 237 Pokud jde o věc samou, žalobkyně v podstatě tvrdí, že obě protiprávní jednání spolu úzce souvisela, jelikož vycházela ze stejného plánu, tedy ve skutečnosti tvořila jedno a jediné protiprávní jednání.
- 238 V tomto ohledu je třeba nejprve připomenout, že pojem „jediné protiprávní jednání“ se vztahuje na situaci, ve které se několik podniků účastnilo protiprávního jednání, jež sestává z trvalého chování sledujícího jediný hospodářský cíl směřující k narušení hospodářské soutěže, nebo z individuálních protiprávních jednání vzájemně spojených stejným cílem (stejný účel všech prvků) a stejnými subjekty (totožnost dotčených podniků, které jsou si vědomy, že se podílí na společném cíli) (rozsudek Tribunálu ze dne 8. července 2008, BPB v. Komise, T-53/03, Sb. rozh. s. II-1333, bod 257, a výše uvedený rozsudek Amann & Söhne a Cousin Filtrerie v. Komise, bod 89).
- 239 Dále je třeba uvést, že porušení čl. 81 odst. 1 ES může vyplývat nejen z jediného úkonu, ale rovněž z řady úkonů nebo i z trvalého jednání. Tento výklad nelze zpochybnit z toho důvodu, že jeden nebo více prvků z této řady úkonů nebo tohoto trvalého jednání může rovněž sám o sobě – a nahlížen izolovaně – porušovat uvedené ustanovení. Pokud se jednotlivé skutky začleňují do „jednotného záměru“ z důvodu svého totožného cíle narušujícího hospodářskou soutěž uvnitř společného trhu, má Komise právo přičítat odpovědnost za tyto skutky v závislosti na účasti na protiprávním jednání nahlíženém jako celek (viz výše uvedený rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 258).
- 240 Konečně je důležité upřesnit, že pojem „jediný cíl“ nelze vymezit obecným odkazem na narušení hospodářské soutěže na trhu dotčeném protiprávním jednáním, neboť narušení hospodářské soutěže je, jako účel či důsledek, podstatným prvkem jakéhokoli chování spadajícího do působnosti čl. 81 odst. 1 ES. Existovalo by riziko, že taková definice pojmu „jediný cíl“ částečně zbaví pojem „jediné a trvalé protiprávní jednání“ jeho smyslu v rozsahu, v jakém by měla za následek, že několik chování týkajících se hospodářského odvětví zakázaných čl. 81 odst. 1 ES by muselo být systematicky kvalifikováno jako prvky naplňující znaky jediného protiprávního jednání (viz rozsudek ze dne 30. listopadu 2011, Quin Barlo a další v. Komise, T-208/06, Sb. rozh. s. II-7953, bod 149 a citovaná judikatura).
- 241 Pro účely kvalifikace jednotlivých jednání jako jediného a trvalého protiprávního jednání je tedy třeba ověřit, zda se doplňují v tom smyslu, že každé z nich má čelit jednomu nebo několika následkům běžné hospodářské soutěže, a zda tato jednání prostřednictvím interakce přispívají k uskutečnění souhrnu protisoutěžních účinků zamýšlených jejich původci v rámci celkového plánu směřujícího k jedinému cíli. V tomto ohledu je třeba zohlednit veškeré okolnosti, které mohou prokázat či zpochybnit uvedenou spojitost, jako je doba uplatňování, obsah (včetně použitých metod) a souvztažně cíl jednotlivých dotčených jednání (viz výše uvedený rozsudek Amann & Söhne a Cousin Filtrerie v. Komise, bod 92 a citovaná judikatura).
- 242 Komise tedy může z objektivních důvodů zahájit různá řízení, konstatovat různá protiprávní jednání a uložit několik různých pokut (viz výše uvedený rozsudek Amann & Söhne a Cousin Filtrerie v. Komise, bod 93 a citovaná judikatura).
- 243 Právě ve světle těchto úvah je třeba posoudit tvrzení žalobkyně, která zpochybňuje existenci dvou protiprávních jednání a dovolává se existence jediného protiprávního jednání vedeného „jednotným záměrem“.
- 244 Zaprvé je v tomto ohledu třeba uvést, že se žalobkyně nemůže platně dovolávat skutečnosti, že oba kartely spadají do rámce trvalého chování sledujícího jediný hospodářský cíl směřující k narušení hospodářské soutěže. Jak již bylo připomenuto v bodě 240 tohoto rozsudku, pojem „jediný cíl“ nelze vymezit obecným odkazem na narušení hospodářské soutěže na trhu dotčeném protiprávním jednáním, neboť ovlivnění hospodářské soutěže je, jako účel či důsledek, podstatným prvkem jakéhokoli chování spadajícího do působnosti čl. 81 odst. 1 ES. Existovalo by riziko, že taková definice pojmu „jediný cíl“ částečně zbaví pojem „jediné a trvalé protiprávní jednání“ jeho smyslu v rozsahu,

v jakém by měla za následek, že několik chování týkajících se hospodářského odvětví zakázaných čl. 81 odst. 1 ES by muselo být systematicky kvalifikováno jako prvky naplňující znaky jediného protiprávního jednání.

- 245 Dále není navíc zpochybňováno, že se při setkání společnosti AC-Treuhand scházeli zástupci stejných podniků, až již jde o trh s cínovými stabilizátory nebo trh s ESBO/estery. Některé podniky, které byly zastoupeny na setkáních týkajících se cínových stabilizátorů, byly rovněž zastoupeny na setkáních týkajících se ESBO esterů, a to společnosti patřící do skupin Akzo, Elf Aquitaine, Chemtura a BASF.
- 246 Nic to nemění na tom, že pokud jde o hlavní pachatele sankcionovaného protiprávního jednání, byla tato totožnost subjektů pouze částečná. Je totiž nutné zdůraznit, že se některé podniky účastnily pouze jednoho ze dvou kartelů. Podniky MRF Michael Rosenthal a Reagens, stejně jako podniky patřící do skupiny Baerlocher, se tak účastnily pouze kartelu cínových stabilizátorů, kdežto podniky Faci a podniky patřící do skupiny GEA se účastnily pouze kartelu v odvětví ESBO/esterů.
- 247 Rovněž je třeba zdůraznit, že s ohledem na podniky, které se účastnily zároveň setkání v rámci AC-Treuhand, jež se týkala cínových stabilizátorů, a setkání týkajících se odvětví ESBO/esterů, některé z těchto podniků nebyly v průběhu stejného období nutně zastoupeny stejnými fyzickými osobami, podle toho, zda se jednalo o jeden či druhý kartel, jak vyplývá z tabulek uvedených v příloze I napadeného rozhodnutí.
- 248 Proto nezávisle na částečné totožnosti dotčených podniků je vyloučeno, aby všechny dotyčné podniky věděly o tom, že se podílejí na společném cíli, který charakterizuje existenci jediného protiprávního jednání.
- 249 Zadruhé je třeba připomenout, že existence odlišných – byť třeba sousedících – trhů s výrobky je relevantním kritériem pro účely stanovení rozsahu, a v důsledku toho i totožnosti protiprávních jednání odporujících článku 81 ES (viz rozsudek Tribunálu ze dne 19. května 2010, Wieland-Werke a další v. Komise, T-11/05, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 83 a citovaná judikatura).
- 250 I když v projednávané věci není zpochybňováno, že trhy s dotýcnými výrobky přinejmenším sousedí, dotčené výrobky, konkrétně cínové stabilizátory, ESBO a estery, není možné pro účely určení existence jediného protiprávního jednání považovat za výrobky patřící na stejný trh.
- 251 Bez ohledu na jejich chemické nebo fyzikální vlastnosti a jejich použití se především jeví, jak již bylo uvedeno v bodě 245 tohoto rozsudku, že pouze velké evropské skupiny dodávaly zároveň cínové stabilizátory, ESBO a estery.
- 252 Z různých dokumentů vložených do spisu a ze samotné duality různých předmětných setkání podle dotýcných výrobků dále vyplývá, že se uplatňované – a v projednávané věci protiprávně stanovené – ceny mezi soutěžiteli citelně lišily podle toho, zda se jednalo o cínové stabilizátory, nebo odvětví ESBO/esterů.
- 253 Konečně je nutné zdůraznit, jak správně uvedla Komise a žalobkyně věcně nezpochybnila, že některé podniky, například Baerlocher a Reagens, byly dodavateli cínových stabilizátorů a zároveň kupujícími ESBO/esterů.
- 254 V důsledku toho Komise, za účelem vyvrácení existence jediného protiprávního jednání a přijetí závěru o existenci dvou odlišných protiprávních jednání, jednoho v souvislosti s cínovými stabilizátory a druhého v souvislosti s odvětvím ESBO/esterů, právem došla k závěru, že se tyto výrobní trhy lišily.

- 255 Zatřetí je třeba zdůraznit, že skutečnost, že se dva kartely případně týkaly dvou odlišných výrobních trhů, nutně nevylučuje, že tyto kartely naplňovaly stejný společný záměr za předpokladu, že by mohla být ověřena existence vazby vzájemného doplnění, pokud jde o podmíněnost nebo koordinaci.
- 256 Rozličná dotčená jednání přitom nemohou být kvalifikována jako jediné a trvající protiprávní jednání, pokud takové vztahy vzájemného doplnění nevykazují, a to v tom smyslu, že žádné z nich nemělo čelit jednomu nebo několika následkům běžné hospodářské soutěže, a prostřednictvím interakce nepřispívalo k uskutečnění souhrnu protisoutěžních účinků zamýšlených jejich původci v rámci celkového záměru směřujícího k jedinému cíli.
- 257 Nejprve je třeba připomenout, jak již bylo zdůrazněno v bodě 253 tohoto rozsudku a žalobkyně tuto skutečnost nezpochybňuje, že někteří účastníci jednoho ze dvou dotčených kartelů byli odběrateli podniků, které se účastnily druhého kartelu.
- 258 Jak přitom tvrdí žalobkyně v odpovědi na oznámení námitek, bylo by absurdní, aby se takové podniky účastnící se kartelu týkajícího se cínových stabilizátorů, jako jsou Baerlocher a Reagens, účastnily společného kartelu zakládajícího jediné protiprávní jednání, jelikož byly zákazníky v rámci odvětví ESBO/esterů, a v důsledku toho byly dotčeny nepříznivými účinky, ledaže by se mělo za to, že tyto podniky byly ušetřeny účinků kartelu v odvětví ESBO/esterů; žalobkyně se nicméně této skutečnosti za účelem prokázání existence jednotného záměru nedovolává a tato skutečnost nevyplývá ani ze žádného dokumentu ve spisu.
- 259 Dále je třeba zdůraznit, že oba kartely neměly stejné trvání. Žalobkyně totiž, nezávisle na tom, kdy byly kartely přesně ukončeny, a na skutečnosti, že odpovědnost za tyto dva kartely jí mohla být přičítána až od 1. prosince 1993, tedy ode dne, kdy se stala nástupkyní společnosti Fides, nezpochybňuje, že kartel týkající se cínových stabilizátorů začal fungovat v únoru roku 1987, kdežto kartel v odvětví ESBO/esterů teprve v září 1991.
- 260 Z toho vyplývá, že účastníci obou kartelů nemohli mít ani společný záměr, ani společný cíl směřující ke koordinovanému a celkovému omezení hospodářské soutěže na obou dotčených trzích (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2006, Jungbunzlauer v. Komise, T-43/02, Sb. rozh. s. II-3435, bod 312).
- 261 Konečně je třeba zdůraznit, jak to vyplývá z tabulek uvedených v příloze I napadeného rozhodnutí, nejen skutečnost, že se téměř žádné setkání týkající se cínových stabilizátorů nekonalo ve stejný den jako setkání týkající se odvětví ESBO/esterů, ale rovněž – a především – že i když se tato setkání často konala v navzájem blízké době, dělilo je několik dní a dokonce i více než týden, což sama žalobkyně nepřímou, ale nutně přiznává v žalobě.
- 262 Z toho velmi jasně vyplývá, že účastníci obou kartelů nemohli mít ani společný záměr, ani společný cíl směřující ke koordinovanému a celkovému omezení hospodářské soutěže na obou dotčených trzích.
- 263 Ve světle těchto skutečností je nutné konstatovat, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala existenci dvou odlišných protiprávních jednání, takže musí být zamítnut argument, který žalobkyně dovozuje z pochybnosti, ze které měla v této souvislosti těžit, a Komise se proto nedopustila žádného pochybení, když v bodě 401 napadeného rozhodnutí konstatovala existenci jediného a trvajícího porušení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP, pokud jde o cínové stabilizátory, a odlišného, jediného a trvajícího protiprávního jednání týkajícího se odvětví ESBO/esterů.
- 264 Nakonec je třeba zdůraznit, že všechny předchozí úvahy nemohou být zpochybněny jinými argumenty žalobkyně.

- 265 V této souvislosti totiž není relevantní – a to s ohledem na zvláštnost její úlohy při spáchání protiprávního jednání, jehož dualitu Komise prokázala právně dostačujícím způsobem – ani jedinečnost cíle protiprávního jednání, které je možné připsat žalobkyni, ani že jediná osoba, pan S., „organizovala“ oba kartely, ani že žalobkyně nepůsobila na žádném z dotčených trhů.
- 266 Opačné řešení by ostatně takovým poradenským podnikům, jako je žalobkyně, umožnilo znásobit koluzní praktiky mající stejný cíl se stejnou osobou na odlišných – či dokonce sousedících – trzích, s jediným rizikem, a to že budou vystaveny jediné sankci, což by bylo zcela neuspokojivé, pokud jde o efektivitu pravidel hospodářské soutěže a odrazující účinek.
- 267 V důsledku toho je třeba zamítnout první část šestého žalobního důvodu, jakož i všechny žalobní důvody, které žalobkyně uvádí pro účely zrušení napadeného rozhodnutí.

K návrhovým žádáním směřujícím ke změně napadeného rozhodnutí, pokud jde o výši uložených pokut

- 268 Žalobkyně na podporu svých podpůrně uplatněných návrhových žádání, která směřují ke změně napadeného rozhodnutí, pokud jde o výši pokut, které jí byly uloženy, vznáší čtyři žalobní důvody, jakož i druhou část pátého důvodu, které vycházejí zaprvé z nesprávného právního posouzení doby trvání protiprávního jednání (první žalobní důvod), zadruhé z délky správního řízení (sedmý důvod), zatřetí z povinnosti příslušející Komisi uložit za okolností projednávané věci pouze symbolickou pokutu (čtvrtý žalobní důvod), začtvrté z porušení pokynů pro výpočet pokut z roku 2006 (pátý žalobní důvod) a zapáté z porušení uvedených pokynů, pokud jde o stanovení její platební schopnosti (druhá část šestého žalobního důvodu).
- K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného posouzení doby trvání protiprávního jednání
- 269 Žalobkyně svým prvním žalobním důvodem tvrdí, že posouzení doby trvání protiprávního jednání Komisí je nesprávné v tom smyslu, že protiprávní jednání netrvalo, pokud jde o cínové stabilizátory, do 21. března 2000, ani do 26. září 2000, pokud jde o odvětví ESBO/esterů.
- 270 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v bodech 48 až 164 tohoto rozsudku bylo konstatováno, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala existenci protiprávního jednání přinejmenším do 11. listopadu 1999.
- 271 První žalobní důvod za předpokladu, že by byl opodstatněný, tak může obstát pouze tehdy, pokud jde o období od 11. listopadu 1999 do 21. března 2000 v případě cínových stabilizátorů a do 26. září 2000 v případě odvětví ESBO/esterů.
- 272 Rovněž je třeba mít za to, a to zejména na základě písemné odpovědi žalobkyně na otázku Tribunálu položenou v této souvislosti před jednáním a z důvodu, že žalobkyně neuplatnila žádnou námitku vůči zprávě k jednání formulované v tomto smyslu, že se žalobkyně svým prvním žalobním důvodem nedomáhá ani zrušení napadeného rozhodnutí, ani snížení pokut, které jí byly uloženy uvedeným rozhodnutím, v rámci výkonu soudního přezkumu v plné jurisdikci Tribunálem.
- 273 Tento žalobní důvod proto nemůže pro účely změny napadeného rozhodnutí v projednávané věci obstát, pokud jde o výši pokut uložených žalobkyni.
- 274 Jak totiž vyplývá z bodů 713 a 751 až 753 odůvodnění napadeného rozhodnutí, výše pokuty stanovená paušálně v závislosti na závažnosti a době trvání protiprávního jednání, byla v poslední fázi výpočtů Komise podstatně snížena na základě čl. 23 odst. 1 nařízení č. 1/2003.

275 Případné snížení z důvodu délky posledně uvedených a krátkých dotčených období tedy neumožňuje snížit na základě pokynů z roku 2006 konečnou výši pokut uložených v napadeném rozhodnutí ještě více.

276 V důsledku toho je třeba zamítnout první žalobní důvod, který žalobkyně uvádí za účelem změny napadeného rozhodnutí, pokud jde o výši pokut, které jí byly uloženy, a to v rozsahu, v němž je tento žalobní důvod irelevantní.

K sedmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z délky správního řízení

277 V rámci sedmého žalobního důvodu žalobkyně, dovolávajíc se zásady přiměřené lhůty, vytýká Komisi nepřiměřenou délku správního řízení pro účely zrušení napadeného rozhodnutí a, podpůrně, pro účely jeho změny, pokud jde o částku pokut, které jí byly uloženy.

278 Vzhledem k tomu, že tento žalobní důvod byl pro účely zrušení napadeného rozhodnutí zamítnut, mohlo by případné porušení zásady přiměřené lhůty vést pouze ke změně výše pokut, které byly žalobkyni v napadeném rozhodnutí uloženy.

279 Tribunál však v rámci přezkumu v plné jurisdikci zastává názor, že není namístě přiznat žalobkyni snížení pokut, které jí byly uloženy v napadeném rozhodnutí nad rámec snížení, které jí již bylo přiznáno Komisí, neboť údajné porušení zásady přiměřené lhůty nemá žádný vliv na uplatnění práva žalobkyně na obhajobu.

280 V důsledku toho tento žalobní důvod nemůže obstát.

281 Proto, aby tento žalobní důvod mohl účinně směřovat ke změně rozhodnutí, by v každém případě bylo ještě třeba, aby žalobkyně za tímto účelem prokázala, že Komise porušila zásadu přiměřené lhůty.

282 V tomto rozsudku však již bylo konstatováno, že žalobkyně takové porušení neprokázala.

283 V důsledku toho je třeba zamítnout sedmý žalobní důvod, který žalobkyně uplatňuje pro účely změny napadeného rozhodnutí, pokud jde o výši pokut, které jí byly uloženy.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení povinnosti Komise uložit za okolností projednávané věci pouze symbolickou pokutu

284 Žalobkyně v rámci svého čtvrtého žalobního důvodu tvrdí, že jí Komise měla uložit pouze symbolickou pokutu, jelikož použití článku 81 ES vůči ní nebylo předvídatelné, že pokyny z roku 2006 jí tuto možnost poskytují a že jí Komise ve věci Organické peroxidy uložila pouze symbolickou pokutu.

285 Tento žalobní důvod nemůže v projednávané věci obstát.

286 Komisi totiž není možné vytýkat, že porušila údajnou povinnost uložit v projednávané věci pouze symbolickou pokutu.

287 Podle bodu 36 pokynů z roku 2006 „Komise může v některých případech uložit symbolickou pokutu“ a „[u]ložení takové pokuty musí být v rozhodnutí odůvodněno“.

288 Z vlastního znění tohoto ustanovení nicméně zjevně vyplývá, že uložení symbolické pokuty pro Komisi za žádných okolností nepředstavuje povinnost, ale pouze možnost, která spadá do jejího posouzení, aniž je tím dotčen přezkum Tribunálu v plné jurisdikci.

289 Údajná povinnost Komise uložit v projednávané věci symbolickou pokutu nemůže vyplývat ani z předchozí praxe Komise, a zejména z pokuty, která byla žalobkyni uložena ve věci Organické peroxidy.

290 Podle ustálené judikatury totiž skutečnost, že Komise v minulosti uložila pokuty určité úrovně na různé typy protiprávních jednání, ji dále nemůže zbavit možnosti zvýšit tuto úroveň v mezích stanovených nařízením č. 1/2003, pokud to je nezbytné k zajištění uplatňování unijní politiky hospodářské soutěže, přičemž účinné použití unijních pravidel hospodářské soutěže naopak vyžaduje, aby Komise mohla kdykoliv přizpůsobit úroveň pokut potřebám této politiky (rozsudky Soudního dvora ze dne 28. června 2005, *Dansk Rørindustri a další v. Komise*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, body 169 a 227, a ze dne 8. února 2007, *Groupe Danone v. Komise*, C 3/06 P, Sb. rozh. s. I-1331, bod 90).

291 Tento závěr není možné zpochybnit argumentací žalobkyně vycházející z údajně nepředvídatelné povahy pokut uložených v napadeném rozhodnutí.

292 V rozsahu, v němž se jeví, že tato argumentace má stejný obsah, jako argumentace uvedená na podporu třetího žalobního důvodu, vycházejícího z porušení článku 81 ES, jakož i zásady legality trestných činů a trestů, musí být rovněž zamítnuta, a to z důvodů uvedených v bodech 43 až 46 tohoto rozsudku.

293 V důsledku toho je třeba zamítnout čtvrtý žalobní důvod, který žalobkyně uplatňuje za účelem změny napadeného rozhodnutí, pokud jde o výši pokut, které jí byly uloženy.

K pátému žalobnímu důvodu a ke druhé části šestého žalobního důvodu, vycházejícím z porušení pokynů z roku 2006

294 Žalobkyně svým pátým důvodem a druhou částí šestého žalobního důvodu tvrdí, že Komise porušila pokyny z roku 2006 v tom smyslu, že pokuty, které jí byly uloženy v napadeném rozhodnutí, neměly být stanoveny paušálně, nýbrž v souladu s metodikou stanovenou v pokynech z roku 2006 na základě odměn získaných za poskytování služeb souvisejících s protiprávním jednáním, a že Komise byla povinna zohlednit její platební schopnost ve smyslu bodu 35 pokynů z roku 2006.

295 Pátý žalobní důvod a druhá část šestého žalobního důvodu nemohou v projednávané věci obstát.

296 Zprv je třeba mít za to, že pátý žalobní důvod žalobkyně je založen na nesprávném předpokladu.

297 Na základě pokynů z roku 2006, „[a]niž je dotčen bod 37 [uvedených pokynů], Komise použije při stanovování výše pokut, které uloží podnikům nebo sdružením podniků, následující dvoustupňový postup“, tedy „Komise nejprve určí výši základní pokuty pro každý podnik“ a „[p]oté bude moci tuto základní částku upravit směrem nahoru nebo dolů“, přičemž se základní částka pokuty „stanoví podle hodnoty tržeb v závislosti na závažnosti protiprávního jednání“ a že „[p]ři určování základní výše udělované pokuty bude Komise vycházet z hodnoty tržeb za zboží nebo služby v příslušné zeměpisné oblasti uvnitř EHP, které přímo nebo nepřímo souvisejí s protiprávním jednáním [...] obvykle [...] během posledního celého hospodářského roku jeho účasti na protiprávním jednání“ (body 9 až 13 pokynů z roku 2006).

298 Pokyny přitom představují nástroj, který je při dodržování právních norem vyšší síly určen k upřesnění kritérií, jež Komise hodlá používat v rámci výkonu své posuzovací pravomoci, kterou jí pro účely stanovování pokut svěřuje čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003. Pokyny nepředstavují právní základ rozhodnutí, kterým se ukládají pokuty, vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí je založeno na nařízení č. 1/2003, určují však obecným a abstraktním způsobem metodu, kterou si Komise stanovila pro účely stanovování výše pokut uložených tímto rozhodnutím, a v důsledku toho zajišťují právní jistotu

podniků (viz rozsudek Tribunálu ze dne 14. prosince 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, Sb. rozh. s. II-5169, body 219 a 223 a citovaná judikatura).

- 299 Pokyny sice nemohou být kvalifikovány jako právní pravidlo, které správa musí v každém případě dodržovat, představují však orientační pravidlo chování, podle něhož má být v praxi postupováno a od něhož se správa může v konkrétním případě odchýlit pouze tehdy, uvede-li odůvodnění (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 18. května 2006, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, C-397/03 P, Sb. rozh. s. I-4429, bod 91 a citovaná judikatura, a výše uvedený rozsudek Romana Tabacchi v. Komise, bod 72).
- 300 Omezení vlastní posuzovací pravomoci, které si Komise sama stanovila přijetím pokynů, však není neslučitelné se zachováním podstatného prostoru pro její uvážení (rozsudek Tribunálu ze dne 8. července 2004, Mannesmannröhren-Werke v. Komise, T-44/00, Sb. rozh. s. II-2223, body 246, 274 a 275).
- 301 V tomto smyslu Komise v bodě 37 pokynů z roku 2006 uvedla, že „[p]řestože je v [uvedených] pokynech vysvětlena obecná metodika stanovování výše pokut, konkrétní okolnosti dané věci nebo nutnost dosáhnout v dané věci odrazujícího účinku, mohou být důvodem k tomu, aby se [...] odchýlila od této metodiky“.
- 302 Je však třeba konstatovat, že žalobkyně nebyla v projednávané věci na trzích dotčených protiprávním jednáním aktivní, takže hodnota jejích tržeb za služby, které byly přímo nebo nepřímo spojeny s protiprávním jednáním, byla nulová, nebo nevypovídala o dopadu, který na relevantních trzích měla její účast na dotčených protiprávních jednáních.
- 303 Komise tudíž nemohla stanovit hodnotu tržeb žalobkyně na relevantních trzích ani nemohla zohlednit částku odměn vyplacených žalobkyni, jelikož žádnou takovou hodnotu nevykazovaly.
- 304 Tyto zvláštní okolnosti projednávané věci Komisi umožňují, aby se mohla – či dokonce musela – odchýlit od metodiky stanovené v pokynech z roku 2006 na základě bodu 37 uvedených pokynů (v tomto smyslu a obdobně viz rozsudek Soudního dvora ze dne 7. června 2007, Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, C-76/06 P, Sb. rozh. s. I-4405, bod 30).
- 305 Komise se tudíž právem odchýlila od metodiky uvedené v pokynech z roku 2006, když stanovila částku pokuty paušálně a – konečně – v mezích horní hranice stanovené v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003.
- 306 Komise se může dovolávat bodu 37 pokynů pouze tehdy, pokud v dotčeném rozhodnutí uvede dostatečné odůvodnění a kritéria použitá pro stanovení výše uložené pokuty.
- 307 V projednávané věci však není zpochybňováno, že Komise v bodech 746 až 751 odůvodnění napadeného rozhodnutí poskytla dostatečné odůvodnění pro účely ospravedlnění výše pokut uložených žalobkyni.
- 308 Tribunál každopádně v rámci výkonů soudního přezkumu v plné jurisdikci zastává názor, že výše pokut uložených žalobkyni za protiprávní jednání konstatované v napadeném rozhodnutí, je přiměřená zejména s ohledem na závažnost uvedených protiprávních jednání.
- 309 Zadruhé je třeba mít za to, že druhá část šestého žalobního důvodu rovněž nemůže obstát.
- 310 Podle bodu 35 pokynů z roku 2006 „[z]a výjimečných okolností může Komise na žádost přihlédnout k platební neschopnosti podniku, který se nachází ve zvláštní hospodářsko-společenské situaci“.

- 311 To nemění nic na tom, že nezávisle na skutečné hospodářské situaci žalobkyně je nesporné, že žalobkyně v tomto smyslu nepředložila Komisi žádnou žádost.
- 312 Tribunál již přitom konstatoval, že snížení výše pokuty podle bodu 35 pokynů z roku 2006 je podmíněno splněním tří kumulativních podmínek, a to podáním žádosti v průběhu správního řízení; existencí zvláštní hospodářsko-společenské situace, a platební neschopností podniku; tento podnik přitom musí předložit objektivní důkazy o tom, že uložení pokuty by ohrozilo jeho ekonomickou životaschopnost a vedlo by ke ztrátě veškeré hodnoty jeho majetku, což se nutně nemusí shodovat se zahájením řízení o likvidaci, pokud existuje zpeněžitelný majetek (rozsudky Tribunálu ze dne 16. června 2011, Team Relocations a další v. Komise, T-204/08 a T-212/08, Sb. rozh. s. II-3569, bod 171, a Ziegler v. Komise, T-199/08, Sb. rozh. s. II-3507, bod 165).
- 313 Žalobkyně tudíž nemůže Komisi vytýkat, že jí z tohoto důvodu nepřiznala snížení pokuty.
- 314 V důsledku toho je třeba zamítnout druhou část šestého žalobního důvodu, jakož i všechny žalobní důvody, které žalobkyně uplatňuje pro účely změny napadeného rozhodnutí, pokud jde o výši pokut, které jí byly uloženy.
- 315 S ohledem na veškeré předcházející úvahy se žaloba zamítá v plném rozsahu.

K nákladům řízení

- 316 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Komisí.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (třetí senát)

rozhodl takto:

- 1) Žaloba se zamítá.**
- 2) Společnosti AC-Treuhand AG se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Czúcz

Labucka

Gratsias

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 6. února 2014.

Podpisy.